

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА

О.Ю. СИДОРУК

ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ
ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Навчально-методичний посібник

Одеса

2017

УДК 378.147.011.31:811.11 (075.8)

ББК 74.582.52.4я73

С 347

Укладач:

Сидорук О.Ю., викладач кафедри іноземних мов природничих факультетів
ОНУ ім. І.І.Мечникова

Рецензенти:

Мартінова Р. Ю., д.пед.н., професор, член-кореспондент НАПН

завідувач кафедри західних і східних мов та методики їх
навчання ПНПУ ім. К. Д. Ушинського

Ступак І.В., д.філол.н., професор декан факультету “Лінгвістики та
перекладу” Міжнародного гуманітарного університету

Вербицька Т.Д., к.пед.н., доцент кафедри німецької філології ОНУ
ім.І.І. Мечникова

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Одеського
національного університету імені І.І.Мечнікова

Протокол № 3 від 17 грудня 2016 р.

Потреба у фахівцях, які добре володіють іноземною мовою у професійній діяльності зумовлює необхідність пошуку нових ідей для її викладання. Нові вимоги до професійної підготовки вчителів іноземної мови зумовлюють пошук основних механізмів підвищення ефективності їх професійної та фахової підготовки. Одним із шляхів розв'язання зазначеної проблеми в умовах інтеграції України до світового європейського освітнього простору є ґрунтовний аналіз, всебічне осмислення та належна оцінка світового педагогічного досвіду. Метою посібника є, по-перше, засвоєння студентами теоретичних знань щодо німецьких інтерактивних технологій, особливостей їх вживання, відмінностей зарубіжних технологій від вітчизняних, їх функцій; по-друге, ознайомлення та практичне використання цих технологій під час вивчення будь-якої розмовної теми; по-третє на концептуалізацію позитивного ставлення до іншої культури під час виконання проєктів, метою яких було порівняння соціокультурних особливостей України та Німеччині. Удосконалення підготовки українських вчителів іноземної мови за допомогою оволодіння теоретичними знаннями та практичними вміннями з використання німецьких інтерактивних технологій. Посібник охоплює 7 розмовних тем, що вивчалися на 3 курсі мовного факультету і складається з текстів, вправ, технологій, орієнтованих на підготовку вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій на основі досвіду Німеччини. Матеріали навчального посібника можуть бути використані в процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови, на мовних факультетах вишів, на курсах підвищення кваліфікації вчителів іноземної мови.

ЗМІСТ

Передмова		4
1.	Загальнотеоретичні засади підготовки майбутніх учителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій навчання	7
2.	Навчально-тематичний план спецкурсу	16
2.2	Зміст спецкурсу	17
2.3	Зміст практичних занять	18
2.4	Завдання для самостійної роботи студентів	62
2.5	Індивідуальні навчально-дослідні завдання	63
Список рекомендованої літератури		64
Додатки		70

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку суспільства іноземна мова стає засобом, який дає змогу краще орієнтуватися у навколишньому середовищі та успішно виконувати професійні ролі. У документах Ради Європи зазначено, що опанування іноземних мов є джерелом взаємного збагачення, взаєморозуміння і співробітництва, сприяє спілкуванню та взаємодії, відкриває можливості для професійної мобільності, працевлаштування, освіти й доступу до інформації. Володіння іноземною мовою допомагає отримати інформацію з іншомовних джерел про інновації за кордоном або спілкуватися з іноземними колегами для обміну досвідом та інформацією [34]. У контексті цих тенденцій актуальним стає комунікативна спрямованість навчання іноземній мові, орієнтація на особистість, її потреби, надання їй можливостей для творчої самореалізації. Усе це стає можливим завдяки інтерактивних технологій навчання, які постійно використовуються під час навчання студентів іноземної мови в європейських країнах. Використання інтерактивних технологій навчання висвітлено у ряді наукових робіт зарубіжних (К.Бауша, В.Єдмонсона, В.Холлета, Д.Гензеля, Л.Фрида, В.Меттеса, Л.Парадиза, М.Самбанис, Л.Шифлера, Е.Таллера, В.Цюдатиса) та вітчизняних (Б.Батальщикова, Н.Бодруг, Л.Галіціна, Н.Гончар, С.Гончаров, С.Грабовська, Т.Кошманова, Л.Мельник, І.Мельничук, Н.Нагорна, О.Пометун, Л.Пироженко, В.Руденко, М.Скрипник, О.Урсол, Е.Федорчук, А.Шіба, Н. Шиліна, Н.Шолохова, В.Щербіна) вчених, що підкреслює їх значущість. Особливий інтерес становить саме досвід Німеччини, завдяки сформованим історичним традиціям підготовки вчителів іноземних мов.

Вважаємо за потрібне ознайомити майбутніх учителів іноземної мови із зарубіжним досвідом використання інтерактивних технологій навчання для впровадження найбільш ефективних з них у навчальний процес українських вишів. Це допоможе українським вчителям: краще орієнтуватися у виборі та використанні зарубіжних інтерактивних технологій; навчитися, як зробити навчальний процес цікавим і творчим, як створити сприятливу атмосферу для спілкування іноземною мовою та отримати позитивні результати.

Відсутність єдиної системи роботи, спрямованої на підготовку майбутніх учителів іноземної мови до використання зарубіжних інтерактивних технологій, зумовила необхідність розробки спецкурсу “Інтерактивні технології в підготовці вчителів іноземної мови” на основі навчального посібника “Основи підготовки вчителів іноземної мови до застосування інтерактивних технологій”.

Мета спецкурсу полягала, по-перше, у засвоєнні студентами теоретичних знань з інтерактивних технологій навчання, особливостей вживання інтерактивних технологій на різних видах занять, відмінностей зарубіжних технологій від вітчизняних, їх функцій; по-друге, в ознайомленні та практичному використанні цих технологій під час вивчення будь-якої розмовної теми, а також в концептуалізації позитивного ставлення до іншої культури під час виконання проектів, метою яких було порівняння соціокультурних особливостей України та Німеччини. На практичних заняттях означеного спецкурсу ми послуговувалися розробленим посібником, що складався з теоретичного та практичного матеріалу. У теоретичній частині було представлено інформацію щодо інтерактивних технологій навчання, які використовуються в Україні та в Німеччині, їх класифікацій, видів та особливостей використання. Практична частина охоплювала 7 розмовних тем, що вивчалися на 3 курсі, і складалася з текстів, вправ, завдань,

технологій, орієнтованих на підготовку вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій. У процесі викладання спецкурсу використовувались та поєднувались різні форми занять: традиційні (лекції, практичні заняття, самостійна/індивідуальна робота) й нетрадиційні (проблемні лекції, інтерактивні технології колективного, групового навчання, парної роботи, інтерактивні ігри, симуляції, дискусії, проекти). Особливість завдань, поданих у посібнику, спонукала студентів до творчої, навчально-пошукової та самостійної роботи.

Ефективність експериментального навчання насамперед визначалася правильним добором інтерактивних технологій навчання, форм заняття і методів навчання. Доцільність застосування інтерактивних технологій навчання була перевірена нами під час стажування у Вільному університеті в Берліні у 2012 р., яке передбачало: відвідування лекційних, семінарських, практичних та методичних семінарів; ознайомлення з навчальними планами та програмами університету; опитування професорів, викладачів та студентів щодо доцільності використання інтерактивних технологій навчання; опрацювання німецькомовної науково-методичної літератури з фаху. Матеріали дисертаційного дослідження можуть бути використані викладачами українських вишів для підготовки майбутніх вчителів іноземних мов, а також під час розробки програм та навчально-методичних посібників.

Загальнотеоретичні засади підготовки майбутніх учителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій навчання.

Змісту освіти першої декади 21 ст. характерна тенденція на розвиток індивідуальності, інтелекту усієї нації і кожного окремого громадянина. Йдеться про формування творчої особистості, здатної доцільно і ефективно застосовувати набуті знання, уміння й навички у практичній діяльності, під час встановлення контактів та спілкування з представниками інших культур. Переконливою є думка І.Є.Зязюна: які б реформи не відбувалися в освіті, які б не пропонувалися щодо її змісту, найновітніших технологій і світових стандартів, вони завжди будуть недостатніми, бо найважливішою ланкою поліпшення якості освіти був і залишається вчитель [23].

В сучасній вітчизняній педагогічній та методичній літературі проблема підготовки вчителів іноземної мови розглядається у працях І.Андрейкової, О.Бігич, О.Бражник, Н.Гальцової, С.Гапонова, О.Гончарової, Г.Гринюк, Т.Коноваленко, Т.Колодько, Ю.Крецької, І.Лебедик, С.Мартиненко, С.Ніколаєвої, Т.Олійник, К.Онищенко, О.Петращук, С.Радул, Л.Сажко, А.Саннікової, Н.Склярєнко, Ю.Стиркіна, Л.Смелякова, Е.Хоменко, Л.Щербак, Р.Цокур, І.Щукина.

Багато праць вітчизняних вчених були зосереджені на окремих аспектах підготовки вчителів іноземної мови, а саме: **готовності вчителів до:** творчої самореалізації (І.Теллева, І.Лебедик, С.Хмельнікова), застосування особистісно-орієнтованих (А.Береснев, О.Гладка), інформаційно-комунікативних (О.Гавриленко) технологій; **підготовці вчителів до:** інноваційної діяльності (О.Гончарова), педагогічної взаємодії (І.Шролик), самоосвіти (С.Мартиненко); **підготовці вчителів засобами:** педагогічного артистизму (І.Андрейкова), навчальних ситуацій (М.Сідун), інформаційно-комунікативних технологій (Г.Костікова), технологій професійно-

спрямованого навчання (І.Москалева), міжособистісної комунікації (С.Радул), діалогу у взаємодії (А.Саннікова).

Накопичено значний досвід щодо підготовки вчителів іноземних мов, який може виступати у якості інструмента вирішення нових задач, що постають в ході перебудови системи вищої педагогічної освіти. Однак вищезазначені роботи не охоплюють проблеми застосування зарубіжного досвіду підготовки вчителів іноземних мов до використання інтерактивних технологій та залучення інтерактивного компоненту навчання в підготовку вчителів іноземних мов в Україні.

Огляд науково-методичної літератури, аналіз навчальних планів, програм та досвід, набутий під час стажування у Вільному університеті Берліна дозволив констатувати, що присутність такого компоненту як інтерактивна компетенція відіграє одну з провідних ролей у складі підготовки вчителя іноземної мови в Німеччині. Оволодіння інтерактивною компетенцією передбачає: набуття майбутніми вчителями іноземної мови знань про методи, технології, що сприяють співтовариству у роботі і навчанні і забезпечують ефективність процесу оволодіння іноземною мовою як **засобом комунікації**; розвиток вмінь побудови безконфліктних стосунків між вчителем та його колегами, між вчителем та студентами, між студентами у групі, враховуючи соціальну та культурну різноманітність кожної особистості.

Нами була зроблена спроба запровадити зарубіжний досвід у підготовку майбутніх учителів іноземної мови в українських вишах під час викладання спецкурсу “Інтерактивні технології у підготовці вчителів іноземної мови” .

Процес ознайомлення з педагогічним досвідом Німеччини відбувався згідно зі створеною нами комплексною моделлю підготовки вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій на основі досвіду

Німеччини та навчального посібника “Основи підготовки вчителів іноземної мови до застосування інтерактивних технологій”.

Модель підготовки вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій на основі досвіду Німеччини складалася з: *етапів*: діагностувальний, організаційно-інтерактивний, оцінно-перспективний; *засобів*: дидактичні засоби навчання: навчальний посібник “Основи підготовки вчителів іноземної мови до застосування інтерактивних технологій”, відеозаписи, що містили уроки з використанням інтерактивних технологій у Німеччині; мультимедійні засоби навчання: комп’ютер, проектор та інтерактивна дошка; *умов*: ознайомлення з досвідом підготовки вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій у вишах Німеччини; 2) організація інтеракції вчителів іноземної мови України в процесі активної іншомовної діяльності; 3) залучення студентів бакалавріату до створення власного уроку з використанням німецьких інтерактивних технологій; *компонентів*: мотиваційно-рефлексивний, іншомовно-комунікативний, когнітивно-праксеологічний; *критеріїв*: настановний (показники: наявність знань про: підготовку вчителя, інтерактивні технології навчання, особливості використання інтерактивних технологій, наявність позитивної мотивації на здійснення майбутньої педагогічної діяльності з використанням інтерактивних технологій, здатність до рефлексії); мовленнєвий (показники: володіння майбутніми вчителями іноземної мови іншомовним монологічним та діалогічним мовленням та іншомовним лексико-граматичним і соціокультурним матеріалом) і знаннево-діяльнісний (показники: знання видів інтерактивних технологій, що використовуються в Німеччині та їх особливостей застосування; вміння розробляти план-конспект з використанням інтерактивних технологій, підбирати цікавий дидактичний матеріал німецькою мовою, користуватися різноманітними інформаційними ресурсами, застосовувати мультимедійні засоби навчання, комбінувати

різні види технологій для виконання певних завдань; здійснювати навчальну діяльність з використанням інтерактивних технологій, проводити діагностику інтерактивного навчального процесу та набутих знань студентів; *рівнів підготовленості* (високий, достатній і низький) та *результату* (підготовленість вчителів іноземної мови на основі досвіду Німеччини).

Використання різних видів німецьких інтерактивних технологій навчання відбувалося згідно етапів заняття: 1) для ознайомлення з новим матеріалом викладач використовував такі технології, як: “Mind-map”, “Wortbilder”, “Spiegelung”; 2) для формування іншомовних лексико-граматичних навичок та удосконалення вмінь роботи у команді - “Kreuzworträtsel”, “Unvollendete Sätze”, “Spiel Pantomime”, “Graffiti”; 3) для розвитку іншомовних лексико-граматичних вмінь - “Partnerarbeit“, Spiel “Sympathy“, “Identitätsspiel“, “Interview“, “Reportage“; 4) для удосконалення набутих іншомовних мовленнєвих знань, навичок та вмінь - “Fading Technik“, “Gruppenarbeit“, “Rollenspiel“; 5) для контролю сформованих іншомовних мовленнєвих знань, навичок та вмінь - “Projekt“, “Diskussion“.

На першому етапі, який спрямовано на ознайомлення з новим матеріалом, використовується наступні технології:

“**Mind-map**“ (візуалізація за допомогою схеми) - використовується для образного (наочного) запам’ятовування слів, фраз, стійких висловів, дієслів з їх управлінням, що тренується за допомогою складання речення з цим словом. Ця технологія допомагає відокремити більш важливу інформацію від менш важливої та логічно розташовувати її.

“**Wortbilder**“ (візуалізація за допомогою малюнків) - це технологія, коли слова чи стійкі вирази, які необхідно вивчити, зв’язують з наочним зображенням.

“**Spiegelung**“ (віддзеркалення) – це технологія, яка передбачає вивчення нових слів чи стійких виразів у взаємозв’язку з наочним зображенням.

Ця технологія використовується для запам'ятовування іменників, дієслів з управлінням, граматичних чи лексичних конструкцій, що викликають труднощі. Вона дає можливість працювати деякий час без підручника. Для підказки нової лексики та концентрації уваги викладач може використовувати діaproектор.

На другому етапі, який має за мету формування навичок та вмій щодо застосування нових лексичних одиниць та граматичних конструкцій та удосконалення вмій роботи у команді, запроваджуються наступні технології:

“Kreuzworträtsel” (кресворд) – ця технологія стимулює активну пізнавальну діяльність, сприяє успішній міжособистісній комунікації та кооперації студентів, закріплює набуті знання з теми, розвиває пам'ять.

“Unvollendete Sätze” (незакінчені речення) - цей вид роботи надає можливість подолати стереотипи, відпрацьовувати вміння говорити лаконічно, але по суті й переконливо. Викладач, визначивши зі студентами тему, за якою вони спілкуватимуться, формулює відкрите речення, яке студент повинен продовжити. Наступний студент повторює це речення і додає власне. Якщо група досить велика, можна її поділити на дві команди. Означене завдання можна виконувати і письмово.

Spiel „Pantomime“ (гра пантоміма) – цю гру використовують для закріплення лексики, подолання мовного бар'єру, створення позитивної атмосфери в групі.

„Graffiti“ (графіті) – ця технологія відкриває можливості для створення спорідненості у групі. Сильні студенти закріплюють знання, допомагаючи слабким студентам із засвоєнням нового матеріалу. Під час обговорення панує атмосфера довіри та пошани до думок та висловлювань інших.

На третьому етапі, який має за мету розвиток навичок та вмій щодо застосування нових лексичних одиниць та граматичних конструкцій, впроваджуються такі технології:

“Partnerarbeit” (парна робота) - сприяє розвитку навичок спілкування, вмінню висловлюватись зв’язно й логічно, навчає працювати у команді, переконувати й вести дискусію і виступати перед групою. Цей вид роботи дозволяє швидко виконувати справи, які в звичайних умовах є трудомісткими або неможливими, допомагає подолати неуспішність, ліквідувати конфлікти у групі.

Spiel, „Sympathie“ (гра симпатія) – це діалог між студентами, з метою обговорення певних питань, закріплення набутих іншомовних вмінь студентів. Для проведення цього завдання група розташовується по колу, запитання ставляться студенту / студентці, за вибором, він або вона відповідає та у свої чергу, може поставити ідентичне запитання тому, хто питає. Гра стає більш реальною, якщо питання потребує вирішення певної проблеми.

“Identitätspiel” (“встановлення особи”) – це гра, під час якої студенти розпитують один іншого про місце проживання, стосунки у родині, інтереси, думки, зміни в житті. Особисті, щирі висловлення як з боку педагога, так і з боку студентів дають їм змогу відкрито висловлюватися, долати мовний бар’єр, страх, без напруги засвоювати нову лексику з теми, що вивчається. Усі висловлення студентів викладач може фіксувати за допомогою шкали балів: окремо для неправильних та правильних відповідей. Таким чином, студенти вчаться висловлювати іноземною мовою різні часто протилежні думки, відбираючи приклади із власного досвіду.

”Interview” (інтерв’ю) – ця технологія вживається, коли необхідно виявити ставлення людини до певних речей, справ та одночасно закріпити граматичні та лексичні конструкції. Це може бути гра на впізнавання професії людини, відповіді на запитання (Що б ти зробив, якщо б виграв великі гроші? Які канікули твоєї мрії); аналіз складної ситуації чи проблеми; складання оголошень (на більш поглибленому рівні).

“Reportage” (репортаж)– ця технологія спрямована на закріплення лексики і на розвиток вмінь адекватного перекладу лексики, що вивчається, з іноземної мови на рідну та навпаки.

На четвертому етапі, який спрямовано на удосконалення набутих іншомовних та мовленнєвих знань, умінь та навичок, застосовуються наступні технології:

”Fading technique” (відтворення мовного матеріалу) використовують для перевірки засвоєної лексики. Студентам необхідно відновити відсутню інформацію (слова, словосполучення, фрази) за змістом поданого тексту.

“Gruppenarbeit” (групова робота) - використовується для вирішення складних завдань, щоб навчити студентів самостійно вирішувати ситуативні проблеми, приймати колективні (командні) рішення. Надамо приклад: В одній фірмі, у зв'язку із зменшенням замовлень, приймають рішення звільнити одного із своїх працівників, але потрібно вирішити, кого саме. На вибір пропонується троє людей, кожному з них дається відповідна характеристика. Час обговорення чітко визначений, потім потрібно проголосувати. Кожний учасник повинен обґрунтувати своє рішення, і пояснити причину такого висновку. Можна працювати за такою схемою:

- з'ясуйте суть проблеми, її важливість;
- обміркуйте всі можливі варіанти вирішення;
- проаналізуйте можливі наслідки кожного варіанта;
- виберіть можливий варіант вирішення, який здається вам оптимальним;
- якщо перший варіант рішення виявився неефективним, спробуйте інший і розпочніть все спочатку.

„Rollenspiel” (рольова гра) може бути представлена як у формі діалогу, так і у формі гри. Особисті, щирі висловлення з боку студентів під час виконання власних ролей дають змогу студентам висловлюватися відкрито, долати мовний бар'єр, страх, розвивати творчу увагу, краще запам'ятовувати лексику з обраної теми. Учасникам надається максимальна

свобода інтелектуальної діяльності, яка обмежується лише правилами гри. Студенти самі обирають роль, яку будуть виконувати, висуваючи припущення про ймовірний розвиток подій, створюють проблемну ситуацію, шукають шляхи її розв'язання, беручи на себе відповідальність за обране рішення. Мотивацію цієї роботи забезпечує створення емоційного тла заняття, усвідомлення студентами можливості зустрітися з аналогічною ситуацією під час перебування закордоном.

На п'ятому етапі проводиться контроль сформованих іншомовних та мовленнєвих знань, умінь та навичок за допомогою таких технологій, як:

“Diskussion“ (дискусія) – є важливим засобом пізнавальної діяльності у процесі навчання. Дискусія – це широке публічне обговорення проблемного питання. Вона значною мірою сприяє розвитку критичного мислення, дає можливість визначити власну позицію, формує навички відстоювати власну думку, поглиблює знання з проблеми, що обговорюється, також вона може виступати як метод засвоєння знань, їх закріплення і розвитку іншомовних вмінь і навичок, як метод розвитку творчих здібностей та особистісних якостей студентів, а також як метод стимулювання і мотивації навчання студентів. Дискусії вчать глибокому розумінню проблеми, виробленню самостійної позиції, оперуванню аргументами, вчать зважати на думку інших людей, визнавати вдалі аргументи, краще розуміти співрозмовника, сприяють уточненню власних переконань і формуванню власного погляду на проблему.

Суттєвим елементом у дискусії є вступна частина, оскільки саме в ній створюється емоційний та інтелектуальний настрій наступної частини дискусії. Вона може бути у вигляді міні-рольової гри, демонстрації відеофільму або ілюстративного матеріалу, останніх новин, стимулювання серією запитань на зразок: “Чому? Що б сталося, якщо..?”

Запорукою успішності є чітка організація, яка досягається завдяки:

- ретельному плануванню всіх частин дискусії, складанню плану, відведенню певного часу на кожен частину дискусії тощо;
- чіткому дотриманню правил ведення дискусії всіма її учасниками та часу, відведеному на виступи;
- добре продуманому й ефективному здійсненню керівництва ходом дискусії з боку викладача.

„Projekt“ (проект) – ця технологія має на меті активізувати пізнавальну діяльність, підвищує інтерес до вивчення іноземної мови, до культури країни, мова якої вивчається, розвиває креативні здібності студентів, формує особистісні якості. Проект спонукає студента проявити інтелектуальні здібності, моральні й комунікативні якості, продемонструвати рівень оволодіння знаннями й загально навчальними вміннями, здатність до самоосвіти та самоорганізації.

Розроблену експериментальну модель було перевірено та встановлено, що впровадження моделі підготовки вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій на основі досвіду Німеччини дозволило досягти позитивних змін у рівнях підготовленості студентів експериментальної групи порівняно з контрольною. Так, в експериментальній групі високого рівня досягли 32 % студентів (було - 14 %), достатнього – 52 % (було – 34 %), на низькому рівні залишилось 16 % (було – 52 %). У КГ високого рівня досягли 16 % студентів (було 13 %), достатнього – 44 % (було 36 %), низький рівень зберігся у 40 % (було 51 %).

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів окресленої проблеми. Вбачаємо перспективним подальші розвідки проблеми запровадження зарубіжного досвіду використання інтерактивних технологій для підготовки вчителів інших спеціальностей.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ УНІВЕРСИТЕТА

Навчально-тематичний план спецкурсу

“Основи підготовки майбутніх учителів іноземної мови до застосування інтерактивних технологій”

(Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»)

№	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1.	Загальнотеоретичні засади підготовки майбутніх вчителів іноземної мови до застосування інтерактивних технологій	8		
2.	Тема № 1. Подорожування		4	2
3.	Тема № 2. Здорове спосіб життя		4	2
4.	Тема № 3. Спорт		4	2
5.	Тема № 4. Відвідування кафе		4	2
6.	Тема № 5. Вільний час		4	2
7.	Тема № 6. Дружні взаємини		4	2
8.	Тема № 7. Кар'єра		4	2
	Всього годин:	8	28	14

ЗМІСТ СПЕЦКУРСУ

“Основи підготовки майбутніх учителів іноземної мови до застосування інтерактивних технологій навчання”

№ П/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1.	Лекція 1. Підготовка вчителів іноземної мови як педагогічна проблема	2
2.	Лекція 2. Інтерактивні технології навчання в сучасній науково-педагогічній літературі	2
3.	Лекція 3. Специфіка використання інтерактивних технологій навчання в Україні та в Німеччині	2
4.	Лекція 4. Сутність підготовки вчителів іноземної мови до використання німецьких інтерактивних технологій	2

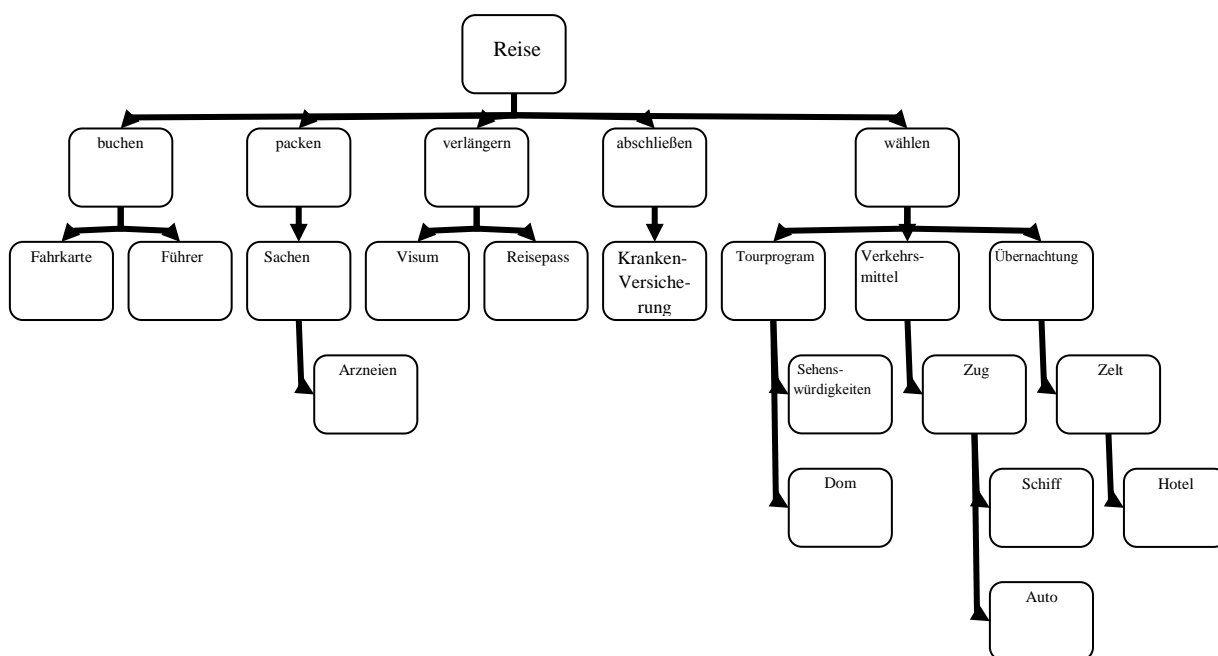
№ П/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1.	Практичне заняття № 1. Подорожування	2
2.	Практичне заняття № 2. Здорове спосіб життя	2
3.	Практичне заняття № 3. Спорт	2
4.	Практичне заняття № 4. Відвідування кафе	2
5.	Практичне заняття № 5. Вільний час	2
6.	Практичне заняття № 6. Дружні взаємини	2
7.	Практичне заняття № 7. Кар'єра	2

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗІ СПЕЦКУРСУ “ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ”

Thema 1: Reise (Подорожування)

Übung 1. Was fällt Ihnen zum Begriff „Reise“ ein? Що у Вас асоціюється зі словом “Подорожування”.

Рис 1.

Bilden Sie Sätze mit den Wörtern die Ihrer Gruppe angefallen sind.

Складіть речення зі словами, що були надані групою.

Übung 2.

Machen Sie sich mit dem Wortschatz zum Thema bekannt und merken Sie sich unbekannte Wörter. Ознайомтесь із списком слів за темою та выпишіть незнайомі одиниці у словник.

Німецький	англійський	український
das Zelt (e)	tent	намет
den Flug (Flüge) buchen	to book a flight	бронювати квиток
die Abenteuerreise (en)	adventurous journey	тип подорожі для тих,

		хто любить пригоди
der Ausflug (Ausflüge) machen	make an excursion	вирушити у екскурсію, похід
die Pauschalreise (en)	package holiday	тип подорожі, оплата якої містить усі витрати
die Sehenswürdigkeiten besichtigen	do the sights	оглядати визначні місця
das Visum (en, a) verlängern	renew visa	продовжити термін дії візи
das Verkehrsmittel (-) entscheiden	choose transport	обирати засіб пересування
Geld sparen	save money	заощаджувати гроші
per Anhalter fahren	hitchhike	подорожувати автостопом
übernachten	stay overnight	зупинитися на ніч
Geld verdienen	earn money	заробляти гроші
die Ferien verbringen	spend vacation	проводити канікули
was mich betrifft	as for me	що стосується мене
sich (Dat) etw. leisten können	to be able to afford smth	мати можливість дозволити собі щось

Übung 3. “Unvollendete Sätze”

Machen Sie sich mit der Information aus der Tabelle bekannt und finden Sie eine Definition zu jedem Typ von Reisen. *Ознайомтесь з таблицею та знайдіть пояснення кожному типу подорожі.*

Pauschalreise	1.eine Reise ist nicht weit entfernt. Sie dauert nicht lange. Mit der Schulklasse macht man solche Reisen.
Ausflug	2.eine Reise mit einem mehreren Aktivitäten Wandern, Reiten, Kanufahrt
Öko-reise	3.man reist wie in alten Zeiten. Man fährt zum Beispiel mit dem alten Orient-Express. Das Ziel ist weniger wichtig als die Art zu reisen.
Senioren-Reise	4.eine Reise, in deren Preis alle Kosten enthalten sind.
Bildungsreise	5.eine Gruppenreise von älteren Menschen, meist Rentnern.
Nostalgiereise	6.eine umweltbewußte Reise, z.B. eine Radtour, ein Urlaub auf einem Bauernhof (Öko-Hof) oder in einem

	Bio-Hotel....
Abenteuer- Reise	7.man bezahlt die Reise nicht privat. Die Reise bedeutet Arbeit. Man will einen bestimmten Auftrag ausführen.
Dienstreise	8.man sieht sich vieles im Land an. Man möchte möglichst viel über Land und Leute erfahren. Man möchte den eigenen Horizont erweitern.

Übung 4.

Beantworten Sie die Fragen. *Дайте відповідь на запитання.*

Für welchen Reisetyp entscheiden Sie sich, wenn Sie möchten:

- etwas Verrücktes machen
- nähere Länder kennen lernen
- die ganze Welt sehen
- im Gebirge Schi laufen
- viel baden und in der Sonne liegen
- eine Fremdsprache im Zielsprachenland lernen
- mit einer Gruppe von Jugendlichen die Ferien verbringen?

Übung 5. „Partnerarbeit“

Machen Sie sich mit Informationen aus der Tabelle bekannt und besprechen Sie, mit einander die nächste Frage: Welche Jahreszeit Sie für eine Reise vorziehen und erklären warum. *Ознайомтесь з інформацією з таблиці та обговоріть один з одним: Яку пору року вибрали б Ви для своєї подорожі та поясніть чому.*

im Herbst	in der Sonne liegen, Pilze suchen, Schi laufen, spazieren-gehen, die Natur bewundern, Wanderungen machen, rodeln, Schlittschuh laufen, einen Ausflug ins Grüne machen, es sich zu Hause gemütlich machen und lesen, zelten, auf dem Grundstück arbeiten, Rad fahren, im Obst-und Gemüsegarten arbeiten, Kinos und Theater besuchen, braun werden, baden, schwimmen, reisen, ans Meer fahren, Boot fahren, fernsehen, Sport treiben, sich aktiv erholen, angeln, faulenzen, viel Neues kennenlernen....
im Winter	
im Frühling	
im Sommer	

Übung 6 “Spiegelung”

Übersetzen Sie aus dem Englischen ins Deutsche. *Зробіть переклад з англійської на німецьку мову.*

1. I have chosen this season because in summer I can lie in the sun. 2. I must renew my visa because soon I will make a business trip in Italy. 3. I like package holidays. 4. As for me summer is the best season to travel. 5. I would like to overnight in the hotel. 6. I am not able to afford expensive voyage. 7. Firstly I want to do the sights. 8. In Winter I used to go to the mountain skiing.

Übung 7. „Interaktivspiel“

Beantworten Sie die Fragen und notieren Sie Ihre Antworten auf einem Blatt ohne Ihren Namen anzugeben. Der Lehrer liest Informationen von jedem Blatt vor. Die Gruppe müssen erraten, um wen es geht.

Дайте відповіді на запитання на окремому аркуші паперу, але не підписуйте його. (Потім викладач читає вголос відповіді, а решта групи намагається відгадати автора).

1. Welche Orte sind für Sie vom Interesse? Warum?
2. Welche Reisen gefallen Ihnen?
3. Wie lange muss eine Reise dauern?
4. Welche Jahreszeit ist die beste für Sie?
5. Mit welchem Verkehrsmittel reisen Sie am liebsten?
6. Wo möchten Sie übernachten?
7. Welche Reise können Sie sich leisten?

Übung 8.

Lesen und übersetzen Sie den Text über verschiedene Urlaubsarten und Reisen“. Beachten Sie die markierten Sätze und Ausdrücke. *Прочитайте та перекладіть текст, звертаючи увагу на виокремлені фрази.*

In Deutschland **spielen** Urlaubsreisen **eine große Rolle**. Man plant die Reise und **spart** Geld dafür in der Regel schon einige Monate vorher. Zwei Drittel der Deutschen **verbringen** ihren **Urlaub** im Ausland. Sie wollen vor allem **den Alltag vergessen** und sonniges, warmes Wetter genießen. Sozial schwache und kinderreiche Familien **machen** keine **Fernreisen**. Sie **machen einen Camping Urlaub**, besuchen Verwandte oder verbringen den Urlaub zu Hause. Junge Leute machen oft **einen preiswerten Urlaub**. Sie **fahren per Anhalter** und **übernachten** in Jugendherbergen, nachdem sie sich oft zuvor **das Geld**

durch Jobben **verdient** haben. In den letzten Jahren **entscheiden sich** Reisefans für Billigflüge in ferne Länder, die sich alle leisten können.

Übung 9.

Beantworten Sie die Fragen zum Text, verwenden Sie markierte Ausdrücke.

Дайте відповіді на запитання до тексту, використовуючи виокремленні слова з тексту.

1. Welche Rolle spielt der Urlaub in Ihrem Land?
2. Was ist bei Jungendlichen (Jungs/Mädchen/Frauen/Männern) besonders beliebt?
3. Finden Sie es gut, wenn mehrere Touristen in der Zukunft in Ihr Land kommen?

Übung 10. "Gruppenarbeit"

Was muss ich mitnehmen? *Які речі потрібні мені для подорожі?*

Bilden Sie zwei Gruppen. Wählen Sie 10 Gegenstände, die man für eine Reise braucht. Beschreiben Sie der zweiten Gruppe jeden Gegenstand, ohne ihn zu nennen und erklären Sie wofür man ihn braucht. Die Studenten müssen verstehen, um welchen Gegenstand es geht. Für jede richtige Antwort bekommt Sie einen Punkt. *Розподіліться на дві групи, вигадайте 10 предметів, які можуть знадобитися у подорожі. Не називайте сам предмет, тільки поясніть, для чого він потрібен. Інша група повинна здогадатися його назву. За кожную правильну відповідь група отримує очко.*

Beispiel: Was brauche ich jeden Morgen und Abend, um die Zähne zu putzen.
Antwort: Eine Zahnbürste.

Übung 11.

Das Spiel „Interview“

Bilden Sie Paaren und stellen Sie einander die Fragen. *Розподіліться на пари і поставте запитання один одному.*

1. Welche Orte sind für Sie interessant? Warum?
2. Welche Art von Reisen gefällt Ihnen besonders gut?
3. Wie lange möchten Sie reisen?
4. Welche Jahreszeit ist für Sie am besten?
5. Welches Verkehrsmittel vertragen Sie gut?

6. Wo möchten Sie übernachten?

7. Welche Reise können Sie sich leisten?

Übung 12. "Graffiti"

1) Teilen Sie sich in Gruppen und besprechen Sie folgende Frage: „Welche Reisevorbereitungen sind notwendig?“ *Розподіліться на групи та обговоріть таке питання: "Які приготування потрібно зробити, якщо Ви збираєтесь у подорож?"*

2) Schreiben Sie alles auf ein Blatt, geben Sie dieses Blatt der anderen Gruppe, die ihre Empfehlungen notieren müssen. *Запишіть на листі свої рекомендації і передайте їх іншій групі, яка теж надатиме свої рекомендації.*

3) Am Ende besprechen Sie alle Empfehlungen zusammen. *У кінці обговоріть усі зазначені рекомендації:*

Zum Beispiel: einen Reiseführer besorgen, Fahrpläne im Internet suchen, eine Unterkunft reservieren, sich nach Zollvorschriften erkundigen, den Pass verlängern, eine Reiseversicherung abschließen, nach Rabatten fragen, passende Kleidung mitnehmen, ein bisschen Geld wechseln.

Übung 13. Rollenspiel: Familienurlaub

Spiele Sie die Situation. *Позіграйте ситуацію.*

Familie Kunz möchte irgendwo einen zweiwöchigen Urlaub machen. Sie wenden sich an einen Reiseangestellten, der Ihnen die beste Variante anbieten kann, denn jeder wählt etwas nach eigenem Geschmack. Verteilen Sie die Rollen: der Vater, die 18-jährige Tochter und 12-jährige Tochter, der Großvater, die Mutter, die Großmutter, der Onkel, der Hund. Dann bereiten Sie sich vor. Bei der Vorbereitung müssen Sie sich folgende Fragen überlegen. *Родина Куниця бажає вирушити у двотижневу подорож. Вони звертаються до турагента, який повинен запропонувати їм оптимальний варіант, тому що кожен з родини має свій смак та побажання. Оберіть для себе роль одного з членів родини. Під час підготовки занотуйте ключові фрази промови щодо:*

1) Wohin möchten Sie reisen? (in welches Land, in welche Region)

2) Womit möchten Sie reisen? (mit der Bahn, mit dem Flugzeug, mit dem Auto)

3) Wo möchten Sie übernachten? (im Fünf-Sterne-Hotel, im Drei-Sterne-Hotel, im Hostel, in einer Jugendherberge)

1) Куди Ви б хотіли поїхати?

2) Як би ви хотіли туди дістатися?

3) Де б ви хотіли зупинитися?

Der Vater, 51 Jahre

Er ist zurzeit arbeitslos und hat wenig Geld. Am liebsten sitzt er zu Hause vorm Fernseher. Er möchte in Deutschland Urlaub machen.

Die Tochter, 18 Jahre

Sie will unbedingt weit weg fahren.

Der Großvater, 76 Jahre

Er sitzt im Rollstuhl und interessiert sich für Architektur.

Die Mutter, 45 Jahre

Sie leitet die Diskussion. Sie möchte in Deutschland keinen Urlaub machen.

Die Tochter, 12 Jahre

Sie mag das Meer und Tiere.

Die Großmutter, 72 Jahre

Sie hat gerade angefangen, Japanisch zu lernen, und will ihre Sprachkenntnisse verbessern.

Der Onkel, 45 Jahre

Er interessiert sich für Kultur, mag das Meer und die Sonne und ist ein Fan der italienischen Mode.

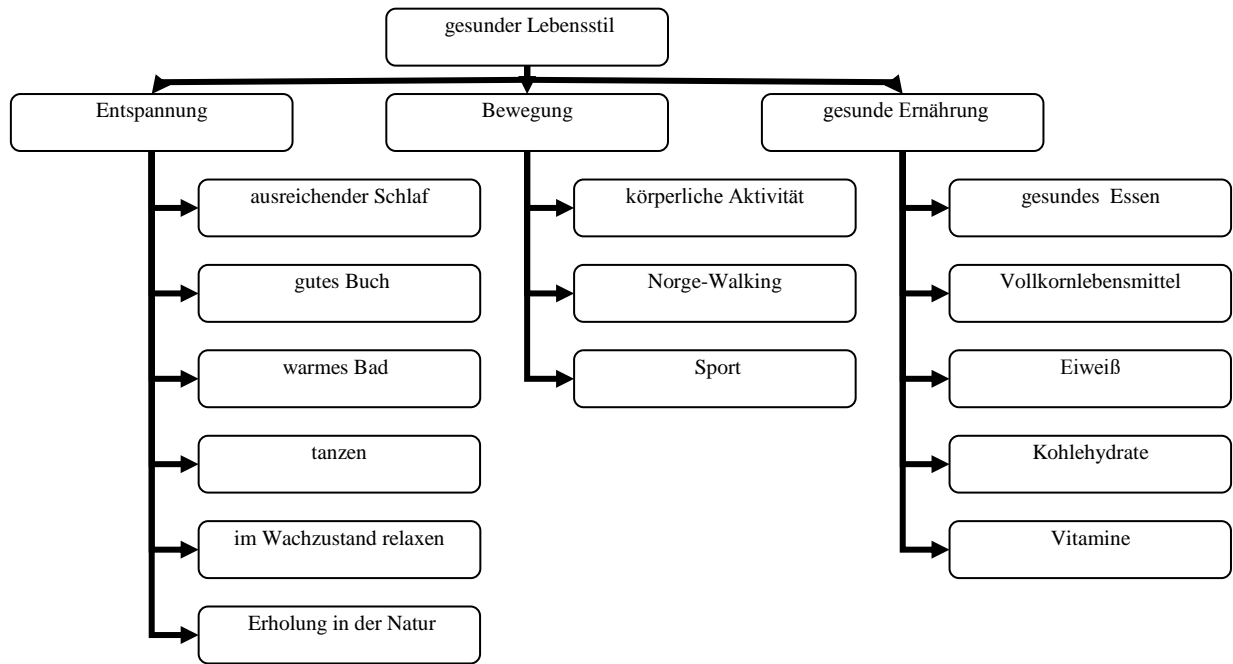
Der Hund

Versucht tolerant zu sein, will aber nicht zu Hause bleiben. Beim Autofahren wird es ihm Übel.

Thema 2: GESUNDER LEBENSSTIL (Здоровий спосіб життя).

Übung 1. Erklären Sie: „Was fällt Ihnen zum Begriff ‘Gesunder Lebensstil’ ein? Поясніть, що ви розумієте під поняттям ‘Здоровий спосіб життя’.

Рис.2

Bilden Sie Sätze mit den Wörtern die Ihrer Gruppe angefallen sind. Складіть речення зі словами, що були надані групою.

Übung 2.

Machen Sie sich mit dem Wortschatz zum Thema bekannt und merken Sie sich unbekannte Wörter. Ознайомтесь із списком слів за темою та выпишіть незнайомі одиниці у словник.

Німецький	англійський	український
ausreichend	sufficient	достатній
das Eiweiß (e)	protein	білок
das Kohlehydrat (e)	carbohydrate	вуглевод
das Vollkornlebensmittel (-)	wholegrain	зерновий продукт
die stärkehaltige Beilage (en)	starchy side dishes	гарнір, що містить крохмаль
das Fett (e)	fat	жир
das Vitamin (e) und	vitamin and mineral	вітамін і мінерал

der Mineralstoff (e)		
joggen	jog	бігати
das Fertiggericht (e)	instant meal	страва швидкого приготування
unbehandelt	raw	необроблений
etw ablehnen	refuse smth	відмовлятися
leistungsfähig machen	make efficient	робити працездатним
der Zusatz (Zusätze)	additive	добавка
der Genuss (Genüsse)	delight	насолада
der Anhänger (-)	fans	прихильник
sich satt essen	to be full up	ситно поїсти
einheimisch	native	вітчизняний
etw. enthalten	contain	містити (щось)
im Vordergrund stehen	to be focus the centre of attention	перебувати в центрі уваги
der Konsum	consumption	споживання

Übung 3.

Lesen und übersetzen Sie den Text über verschiedene „Ernährungstypen“. Beachten Sie die Übersetzung der markierten Wörter und Ausdrücke. Прочитайте та перекладіть текст, звертаючи увагу на переклад виокремлених слів та фраз.

“Ernährungstypen“

Gesund und Öko.

Für diese Menschen **steht** die Gesundheit **im Vordergrund**. Die Nahrung soll möglichst gesund und **unbehandelt sein**. **Zusätze** jeglicher Art werden **abgelehnt**. Authentischer, nicht künstlicher Geschmack ist für diese Menschen wichtig. Sie essen wenig Fleisch und viel frisches Obst und Gemüse. Auf hochindustrialisierte Lebensmittel wie **Dosen-, Instant-, und Fast Food** verzichten sie. Sie ziehen Öko-Produkte vor.

Gesund und fit

Bei dieser Gruppe **spielt** die Gesundheit **eine wichtige Rolle**. Nahrung soll vor allem den Körper **leistungsfähig machen** – oder **erhalten**. Der Geschmack ist eine **Nebensache** und darf durch **künstliche Aromen** erreicht werden. Sie essen auch Lebensmittel mit **gesundheitsfördernden Zusätzen**, wie probiotischer Joghurt oder Mineraldrinks.

Exklusiv und genussvoll

Genuss beim Essen und **die Exklusivität** der Gerichte stehen für diese Gruppe im Vordergrund. Kennzeichnend ist neben dem **hohen Preis** auch **die Qualität** der Lebensmittel. Es wird viel und lange gekocht, aber häufig außer Haus gegessen.

Traditionell und gut

Anhänger des traditionellen Stils bevorzugen Mahlzeiten mit dem Etikett "wie früher" oder "deutsche Küche". Sie mögen sich satt **essen**, mit viel Fleisch, Kartoffeln, Soßen und traditionellem **einheimischem Gemüse**. Die Gerichte **enthalten** häufig einen sehr **hohen Fettanteil**. Deshalb ist in dieser Gruppe der **Fett und Cholesteringehalt** von Lebensmitteln das **beliebteste** Gesprächsthema. Man trifft die Gruppe oft auf dem Wochen- und Bauernmarkt.

Schnell und bequem

Einfachheit und **Geschwindigkeit der Zubereitung** von Mahlzeiten **stehen** für diese Gruppe **im Mittelpunkt**. Das **drückt sich** hauptsächlich in einem hohen **Konsum von Fertig- und Halbfertiggerichten** aus. Hinter diesem Ernährungstyp verbergen sich die meisten **Fast-Food-Fans**. Das Thema "Gesunde Ernährung" **scheint** diesen Menschen nicht so **wichtig** zu sein.

Schnell und billig

Auch für diese Esser ist Schnelligkeit ein **Trumpf**. Allerdings **kommt** bei ihnen noch der Preis **als Entscheidungskriterium hinzu**. Es wird fast ausschließlich **auf billige Angebote geachtet** und typischerweise bei **Discountern** oder in Verbrauchermärkten eingekauft.

Übung 4. "Unvollendete Sätze"

Füllen Sie die Lücken in den Spalten anhand des gelesenen Textes.
Заповніть таблицю інформацією з тексту.

Typ	Was isst er?	Worauf legt er Wert?	Wo kauft er ein?
Gesund und natürlich	gesunde Ernährung		
Gesund und fit			
Exklusiv und genussvoll			

Traditionell und gut			
Schnell und bequem			
Schnell und billig			

Übung 5. “Spiegelung”

Übersetzen Sie aus dem Englischen ins Deutsche. *Зробіть переклад з англійської на німецьку мову.*

1. I want to go somewhere to relax. 2. I keep fit by jogging regularly. 3. The centre of my attention is healthy eating. 4. Instant meal poses a hazard to our health. 5. Carbohydrates give us energy and stop us hungry. 6. Many fruits and carbohydrates contain sugar naturally. 7. Fish and meat are good sources of protein, minerals and some vitamins. 8. The presence of additives in food is criterion for a decision to me.

Übung 6. “Partnerarbeit”

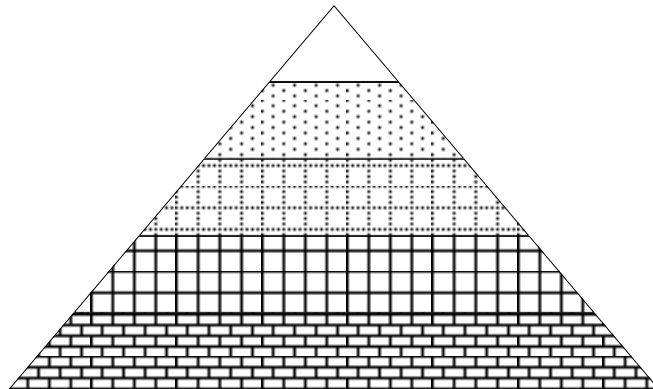
Ordnen Sie folgende Lebensmittel ja nach ihrem gesundheitlichen Wert in einer Ernährungspyramide ein. Schreiben Sie, in welcher Menge und wie man diese Produkte konsumieren muss? *Розташуйте назви продуктів у піраміді згідно з їхньою корисністю. Напишіть напроти кожного, в якій кількості людина повинна їх споживати.*

Lebensmittel: Wurstwaren, Getreide, Tee, Früchte, Eiweiß/ Protein Lebensmittel, Milchwaren, Gemüse, Süßigkeiten, stärkehaltige Beilagen, ungezuckerte alkoholfreie Getränke, kalorienreiche Fette, Öle, Mineralstoffe und Vitamine

Quantität: wenig, mäßig, ausreichend, viel, nach Belieben

Ernährungspyramide

Рис. 3

Übung 7. „Interview“

Machen Sie mit dem Studenten eine Interview und informieren Sie sich:

Візьміть інтерв'ю у студента та дізнайтесь:

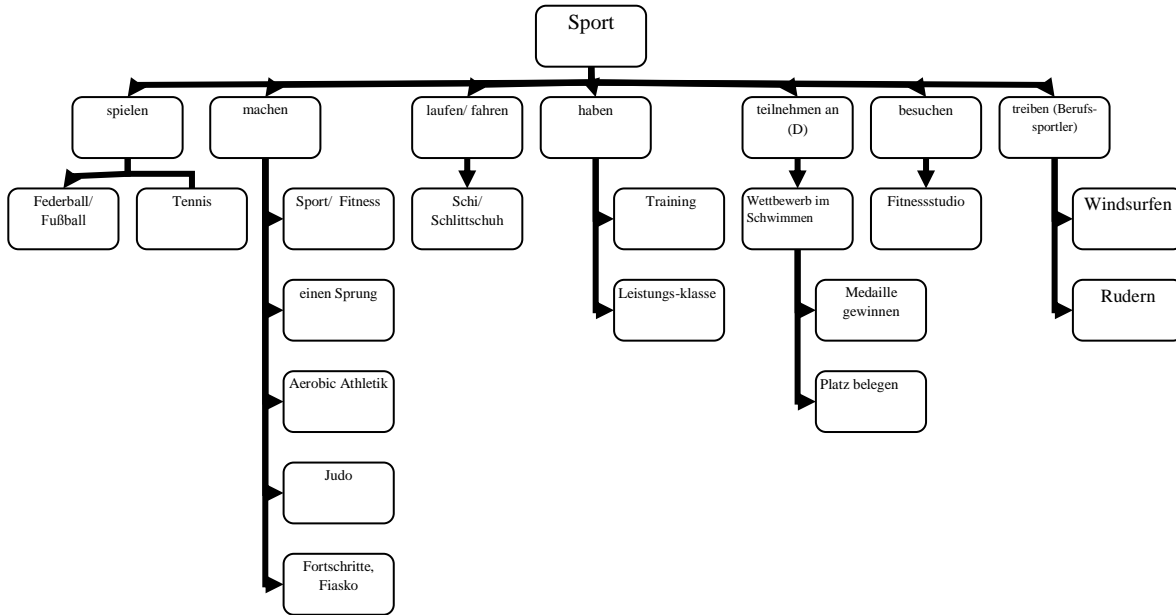
- Zu welchem Ernährungstyp gehört er/sie am ehesten? Warum hält er diesen Ernährungstyp für gesund und nützlich? До якого типу харчування він себе відносить? Чому він вважає такий вид харчування корисним?
- Welche Lebensmittel isst ein Student? Was kocht er am öftesten? Які продукти він вживає та в якій кількості?

Thema 3: Sport (Спорт)

Übung 1.

Führen Sie Beispiele: Was fällt Ihnen zum Begriff „Sport“ ein? Наведіть приклади: Які асоціації викликає у Вас слово “Спорт”.

Рис.4

Bilden Sie Sätze mit den Wörtern die Ihrer Gruppe angefallen sind. Складіть речення зі словами, що були надані групою.

Übung 2.

Machen Sie sich mit dem Wortschatz zum Thema bekannt und merken Sie sich unbekannte Wörter. Ознайомтесь із списком слів за темою та випишіть незнайомі одиниці в словник.

Німецький	англійський	український
Eiskunstlauf	figure-skating	фігурне катання
Rodeln	toboggan	катання на санчатах
Rudern	paddle	гребля
Segeln	sailing	парусний спорт
Reiten	riding	верхова їзда
Bergsteigen	mountaineering	альпінізм
retten	save	рятувати
verunglücken (mit)	have an accident	трапляється нещасний випадок
Aufmerksamkeit schenken	pay attention	приділяти увагу

Gesundheit fördern	promote good health	укріпляти здоров'я
Sport treiben/machen	engage in sport	професійно займатися спортом
Freude an (D) finden	find joy in	знаходити радість у чомусь
die Medaille (Medaillen) gewinnen	win medal	здобувати медаль
der Platz (Plätze) belegen	take place	посісти місце (у змаганнях)
Fortschritte machen	make progress	робити успіхи
am Wettbewerb (Wettbewerbe) teilnehmen	take part in a competition	брати участь у змаганні

Übung 3.

Lesen und übersetzen Sie den Text. Beachten Sie die markierten Sätze und Ausdrücke. Прочитайте та перекладіть текст, звертаючи увагу на виокремлені фрази.

Sport **macht** die Menschen **gesund**, **hält** sie **in Form**, macht sie **organisierter** und **disziplinierter**. Einige Menschen **machen Sport**, um die **Gesundheit** zu **kräftigen**, einige Menschen machen Leistungs Sport. Individuelle sportliche Betätigung ist erforderlich. Mit Recht sagt das deutsche Sprichwort: „Im gesunden Körper- gesunder Geist“ Wirklich **haben** die sportlichen Menschen genug **Kraft und Energie**. **Es gibt** viele **Möglichkeiten**, Sport zu machen. In jeder Stadt gibt es viele Stadien, Sportplätze, Schwimmbäder, Fußballfelder. Groß ist **die Zahl der Sportarten**, jeder kann etwas seinem **Geschmack nach wählen**. Es gibt Winter-und Sommersportarten. Zu den Wintersportarten gehören **Ski- und Schlittschuhlaufen, Rodeln, Eishockey, Eiskunstlauf** und andere. Zu den Sommersportarten gehören **Schwimmen, Rudern, Tennis, Segeln, Fußball, Volleyball**. Fast alle diese Sportarten **sind** in unserem Land **beliebt**, vor allem Fußball, Eiskunstlauf und Tennis. Immer mehr Menschen **finden Freude an** Sport. Sie können in verschiedenen Sportklubs, Sportvereinen trainieren. Man schenkt dem Leistungs Sport in unserem Land große **Aufmerksamkeit**. Jährlich **finden** viele **Wettkämpfe** und Olympiaden **statt**. Unsere ukrainischen Sportler, die **in den Europa-und Weltmeisterschaften** Gold-, Silber-, oder **Bronzemedailen gewinnen, sind weltbekannt**.

Übung 4.

Beantworten Sie die Fragen zum Text, verwenden Sie markierte Wörter und Ausdrücke aus dem Text . Дайте відповідь на запитання до тексту, використовуючи виокремлені слова та фрази з тексту.

1. Welche Rolle spielt Sport in unserem Leben?
2. Welche Möglichkeiten haben die Menschen, um **Sport zu machen**?
3. Welche Sportarten kennen Sie?
4. Welche Sportarten sind in unserem Land besonders beliebt?

Übung 5. "Spiegelung"

Übersetzen Sie aus dem Englischen ins Deutsche. *Зробіть переклад з англійської на німецьку мову.*

1. What facilities have people to go in for sports?
2. Before Formula 1 world championship Niki Lauda had an accident on 1 of August 1976.
3. He tried to win competition and took the first place.
4. In his free time he engages in sky surfing.
5. She makes progress in jumping.
6. On winter holiday we are going to ski in the Carpatians.
7. My brother attends sport club three times a week.

Übung 6. "Reportage"

Arbeiten Sie zu zweit: beantworten Sie die Fragen gegenseitig und dann lesen Sie die angegebenen Antworten in der Gruppe vor. *Попрацюйте в парах, відповідаючи на запитання один одного, потім прочитайте надані відповіді у групі.*

- 1) Wie viele Mal pro Woche treibst du Sport?
- 2) Welche Sportarten ziehst du vor?
- 3) Bist du Mitglied eines Sportvereins?
- 4) Besuchst du ein Fitness - Zentrum?
- 5) Welche Sportsendungen siehst du dir besonders gern an?

Übung 7. "Gruppenarbeit"

Lesen Sie die Anzeigen aus der Zeitschrift „Natur pur“ und nennen Sie, um welche Sportart es sich nicht handelt. Produzieren Sie die übrig geblieben sind. *Прочитайте оголошення у журналі "Чиста природа" та назвіть види спорту, які зазначені в оголошенні. Напишіть свої оголошення за зразком до тих видів спорту, які не були задіяні.*

1. Trekking
2. Windwasser fahren
3. Bungee-Springen
4. Schwimmen
5. Tauchen
6. Joggen/Laufen
7. Surfen
8. Rad fahren
9. Aerobic
10. Fußball
11. Tennis
12. Ski fahren
13. Segeln
14. Bergsteigen

a. *Wintermärchen Norwegen*

Lust auf Schnee? Tiefschneetraum. Weite Hänge. Weißer Puder.

b. LUST AUF MEER?

Durch klares Wasser gleiten, von Insel zu Insel hüpfen, Delphine beobachten, Sonne und Wind erleben? _____ im Raum Korsika/Elba/ Küste Italiens.

c. Der Kilimandscharo ruft

Wer hat Lust und Energie, mit mir diesem Ruf zu folgen? Suchen aktive Naturfreaks.

d. Costa Rica

Sich einmal frei wie Tarzan fühlen. 40 Meter über einem grünen Dach aus Blättern in eine tropische Schlucht fallen.

e. MÜNCHEN

Wer hat Lust, mit mir _____ zu spielen, zu zweit oder auch zu viert? Spielstärke egal. Hauptsache, du willst Spaß.

f. VIETNAM

zu Fuß entdecken. Wer begleitet mich auf diesem Rucksack- und _____ trip?

g. Malaysia

mit Jeep, Bambusfloss und Schlauchboot. Den Urwald von Borneo, Orang Utans und tropische Inseln in Malaysia entdecken. Wild durchs Wasser wirbeln für Leute, die sich gerne mal treiben lassen.

h. KUBA

Faszinierende Unterwasserwelt. Traumhafte Korallenriffe. Artenreiche Fischgründe.

i. TÜRKEI

Auf zwei Rädern die Küste besichtigen und Touren ins bergige Hinterland unternehmen.

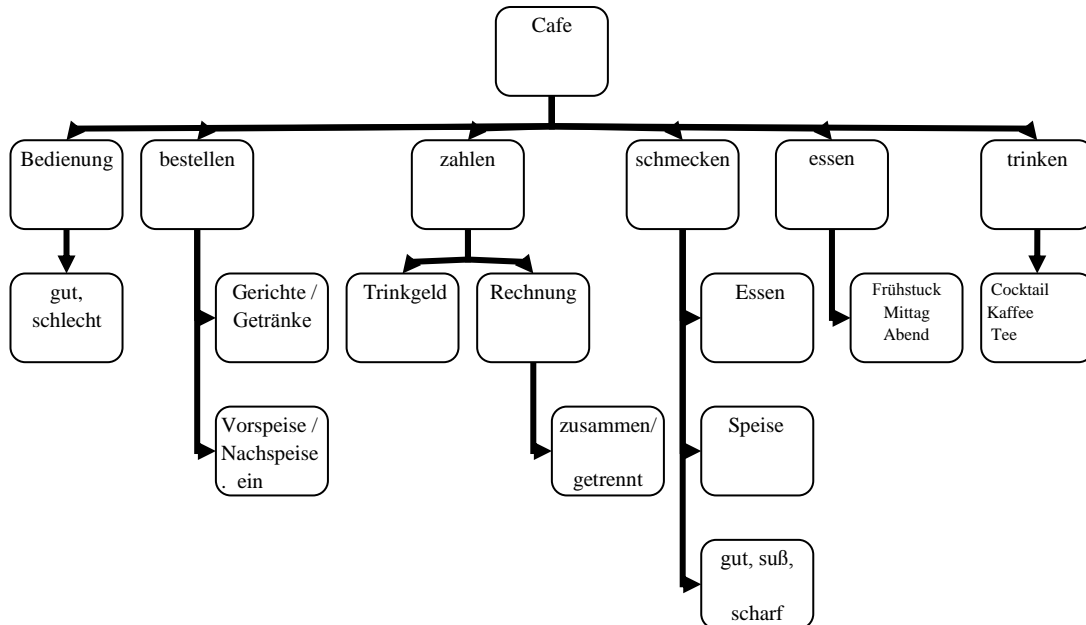
Übung 8. "Diskussion"

Diskutieren Sie, auf welche Weise Sport die Leute fit und gesund bleiben lässt.
Виразить власну думку, яким чином спорт допомагає людині бути здоровою.

Thema 4: BESUCH EINES CAFES

Übung 1. Was fällt Ihnen zum Begriff Cafe ein? Наведіть приклади: Які асоціації викликає у Вас слово "Кафе".

Рис.5

Bilden Sie Sätze mit den Wörtern die Ihrer Gruppe angefallen sind. Складіть речення зі словами, що були надані групою.

Übung 2.

Machen Sie sich mit dem Wortschatz zum Thema bekannt und merken Sie sich unbekannte Wörter. Ознайомтесь із списком слів за темою та випишіть незнайомі одиниці у словник.

Німецький	англійський	український
die Vorspeise (en)	starter	закуска
die Nachspeise (en)	dessert	десерт
die Rechnung (en)	bill	рахунок
schmecken	taste	куштувати, смакувати
die Bedienung (en)	service	обслуговування
bestellen	order	робити замовлення
sauer	sour	кислий
scharf	spicy	гострий
trocken	dry	сухий
locker	loose	крихкий, розсипчастий

würzig	tasty	пряний
fruchtig	fruity	духмяний
zusammen oder getrennt	separately/ together	разом або поодинці
der Käseteller (-)	cheese plate	сирна тарілка
die Beilage (en)	side dish	гарнір

Übung 3.

Lesen und übersetzen Sie die folgende Restaurantkritik. Beachten Sie die markierten Wörter und Ausdrücke. *Прочитайте та перекладіть, звертаючи увагу на виокремленні слова та фрази.*

Steinheil 16

Die einfache Fassade des Hauses und die spartanische **Einrichtung des Restaurants** in der Steinheilstraße **machen nicht den Eindruck**, dass hier abwechslungsreiche, **frische Küche geboten wird**. **Ein Blick** auf die Speisekarte **weckt aber die Lust** am Probieren. Soll dies in Ruhe geschehen, dann muss man außerhalb der Mittagszeit kommen, denn ab 12 Uhr gehört das Lokal zum erweiterten Campus der TU. Zusammen mit Angestellten der umliegenden Büros **füllen** Studenten das Lokal **bis auf den letzten Platz**. **Über den Tellerrand hängend** und zum **konkurrenzlos niedrigen Preis verdient es das höchste Lob**. In jeder Hinsicht gute Noten verdient sich auch der Schweinebraten. Das Fleisch ist zart, die Soße dunkel und kräftig im Geschmack, die Kartoffelknödel sind **locker**. Leider machte die Entenbrust eine glatte Bauchlandung. Der Fleisch ter zu lang und die darin servierten Pilze zu **scharf gebraten**; die Bohnen hatten schon lange keinen Biss mehr und waren **gewürzt**, wie man's von Krankenhäusern kennt: überhaupt nicht. Das **war jedoch der einzige Minuspunkt**. So **waren** die wunderbar **saftigen**, mit italienischen Kräutern gewürzten Hühnerkeulen **ein Gedicht** und harmonierten ausgezeichnet mit der **fruchtigen** Orangensoße. Das Fischfilet in Zitronenbutter war **auf den Punkt gebraten** und **ließ geschmacklich keine Wünsche offen**. **Für Vegetarier werden** immer zwei bis drei Gerichte **angeboten**. **Von besten** waren die gebratenen Pilze auf Blattspinat mit **knusprigen** Bratkartoffeln. **Für Liebhaber** von Süßem hat das Steinheil nur ein Dessert auf der Tageskarte, aber das **ist von ausgesuchter Qualität!** So waren die **feinen** Himbeerpfannkuchen mit Vanilleeis und das gemischte Eis mit frischen Beeren ein Genuss. Dazu eine Tasse des ausgezeichneten Kaffees, und **alle Ärgernisse des Tages sind vergessen**.

Steinheilstraße 16, 80333 München

Tel. 527488

Täglich geöffnet von 10 bis 1 Uhr

Von Schafskopf spielenden Rentnern am Sonntagmittag bis zum Nachtschwärmer beim Aufwärmen am Samstagabend **findet hier jeder seine Heimat**. Die wechselnden Fotoausstellungen **verleihen** dem **kargen Raum Szenen-Charakter**. Wechselt sehr häufig und dementsprechend wechselhaft ist die Qualität. Für alle, die sich nie daran gewöhnen, dass um 12 Uhr zu Mittag und um 19 Uhr zu Abend gegessen wird, ist **die durchgehend warme Küche** von 11.30 bis 23.30 **von unschätzbarem Wert**.

Übung 4. "Unvollendete Sätze"

Finden Sie fehlende Informationen im Text und füllen Sie die Tabelle aus.

Позначте хрестиком правильну відповідь з тексту та доповніть відповідною інформацією.

Gericht	sehr positiv	positiv	negativ	textstelle
Schnitzel Wiener Art				
Schweinebraten				
Entenbrust				
Fischfilet				
Hühnerkeulen				
gebratene Pilze auf Blattspinat				
Himbeerpfannkuchen mit Vanilleeis				
gemischtes Eis mit frischen Beeren				
Kaffee				

Würden Sie in dieses Cafe gehen? Begründen Sie Ihre Entscheidung.

Скажіть, чи пішли б Ви у кафе, що описувалось вище. Поясніть своє рішення.

Übung 5. "Spiegelung" Übersetzen Sie aus dem Englischen ins Deutsche.

Зробіть переклад з англійської на німецьку мову.

1. I would like to order. 2. I would rather taste this dish. 3. We would like to pay, your bill amounts to £40. 4. Together or separately. 5. Everything looks tasty. 6. There are stingy helpings and bad service at this café. 7. Furniture and situation of this café leave much to be desired. 8. The varied menu of this restaurant offers a rich choice of starters, salads, soups.

Übung 6. "Partnerarbeit"

Schreiben Sie ein Paar Sätze zu jedem Stichwort. З'єднайте речення зі словами, що відповідають змісту. Зверніть увагу на те, що у списку є зайві слова. До слів, які не було обрано, складіть власні.

a.Einrichtung, b.Bedienung, c.Essen, d.Trinken, e.Atmosphäre, f.Lage, g.Publikum, h.Musik

1. Meine Lieblingskneipe liegt in der Stadtmitte, und man kann sie leicht mit der U-Bahn erreichen.
2. Ich mag vor allem schöne, antike Möbel. Das Lokal ist wirklich geschmackvoll und liebevoll ausgestattet.
3. Die Auswahl auf der Speisekarte ist groß. Man findet immer etwas Passendes. Und die Preise sind günstig.
4. Was mir auch gefällt, ist, dass man ganz unterschiedliche Leute treffen kann.

Übung 7.

Lesen und übersetzen Sie den Dialog. Beachten Sie die markierten Sätze und Ausdrücke. Прочитайте та перекладіть діалог, звертаючи увагу на переклад виокремлених фраз.

-Wir würden gern bestellen.

-Bitte, was bekommen Sie?

-Ich würde am liebsten Pasta probieren.

-Und was möchten Sie trinken?

-Ein Glas Weißwein, bitte.

-Und Sie? Was bekommen Sie?

-Ich nehme ein Rindersteak, bitte. Aber keine Pommes Frites, ich möchte lieber Bratkartoffeln. Geht das?

-Ja, natürlich! Was möchten Sie trinken?

-Einen Apfelsaft, bitte.

-Wir möchten zahlen.

-Zusammen oder getrennt?

-Zusammen, bitte.

-Das macht 45 Euro

-55 Euro bitte. **Stimmt so.**

- Danke schön!

Übung 8. „Rollenspiel“

Bilden Sie den Gespräch zum Thema „Abendessen im Café?“ Sehen sie sich die Speisekarte an. Unterhalten Sie sich darüber, was Sie gerne essen und trinken würden. Am Ende des Gesprächs machen Sie eine Bestellung. Розіграйте ситуацію: „Відвідування кафе“. Перегляньте меню та обговоріть з друзями, що Ви охоче з'їли б або випили. Зробіть замовлення.

Übung 9 „Gruppenarbeit“

„Was kann man im Cafe essen und trinken?“

Bilden Sie Gruppen. Gleicher Größe Gruppe bekommt ein Blatt Papier. Sie soll darauf Wörter zum Wortfeld „Essen und Trinken“ schreiben. Der Lehrer legt die Anzahl der Buchstaben, die ein Wort mindestens haben muss, und sagt einen Anfangsbuchstaben des Wortes. Dann schreibt der erste Student ein Wort auf das Papier und gibt es dem Nachbarn weiter. Dieser schreibt noch ein Wort dazu. So spielen sie solange der Zettel zum letzten Studenten der Gruppe kommt. Die Gruppe, die zuerst fertig sein, ruft laut „Fertig!“ und bekommt einen Punkt, wenn das Wort korrekt geschrieben wird. Mann kann auch andere Fragen stellen. (Beispiele: Was gibt es in einer Küche? Was sieht man in einem Restaurant? Was brauche ich zum Kochen?)

Розподілиться на дві групи. Викладач дає лист паперу, на якому група повинна написати слова, що пов'язані з темою „Їжа та напої“. Вчитель дає кількість букв, що містить зашифроване слово та називає першу букву у слові. Далі перший студент загадує слово і пише його на папері, передає далі, доки ці записи не дійдуть до останнього студента. Група, яка першою виконає це завдання, каже у голос: „Зробили!“ Бали нараховуються тим студентам, хто раніше закінчив завдання, а також приймається до уваги той факт, наскільки правильно написані слова. Додатковим варіантом гри є питання типу: „Що є на кухні? Що бачимо в ресторані? Що потрібно для приготування їжі?“

Übung 10. „Graffity“

Stellen Sie sich vor, Sie seien Restaurantkritiker. Diskutieren Sie darüber, nach welchen Kriterien ein Kritiker ein Restaurant\ein Cafe bewerten soll? Lassen Sie Ihren Partner mit Ihren Notizen vertraut machen, damit er

weiteren Kriterien vorschlagen kann. Besprechen Sie alle Ideen in der Gruppe. *Візьміть на себе роль критика та висловіть власні думки с приводу наданої проблеми “Згідно з якими показниками критик оцінює роботу кафе?”. Занотуйте власні думки. Віддайте ці записи іншому студенту, щоб він додав власні думки. По закінченні роботи обговоріть усі висловленні думки.*

Übung 11. “Fading technik“

Sehen Sie sich die Ausdrücke aufmerksam an und erzählen Sie über ein Café, wo Sie vor kurzem waren. *Перегляньте уважно подані нижче фрази та розкажіть про кафе у якому ви нещодавно були.*

...liegt zentral; .....war total langweilig/ versalzen/ verkocht/; ist leicht zu erreichen; ist nur mit.....zu erreichen; die Einrichtung ist geschmacklos/.....;.....konnte nicht überzeugen; hat sehr günstige Preise; war ;ausgezeichnet; ...ist geschmackvoll dekoriert\ eingerichtet; ...hat vernünftige Preise; ...schmeckte recht ordentlich; für den Preis konnte man nichts mehr erwarten; war einsame Spitze; hat prima geschmeckt; .....war das Geld nicht wert; .....ließ zu wünschen übrig; Von ...hätten wir mehr erwartet; .....war viel zu teuer; .....hat überhaupt nicht geschmeckt;

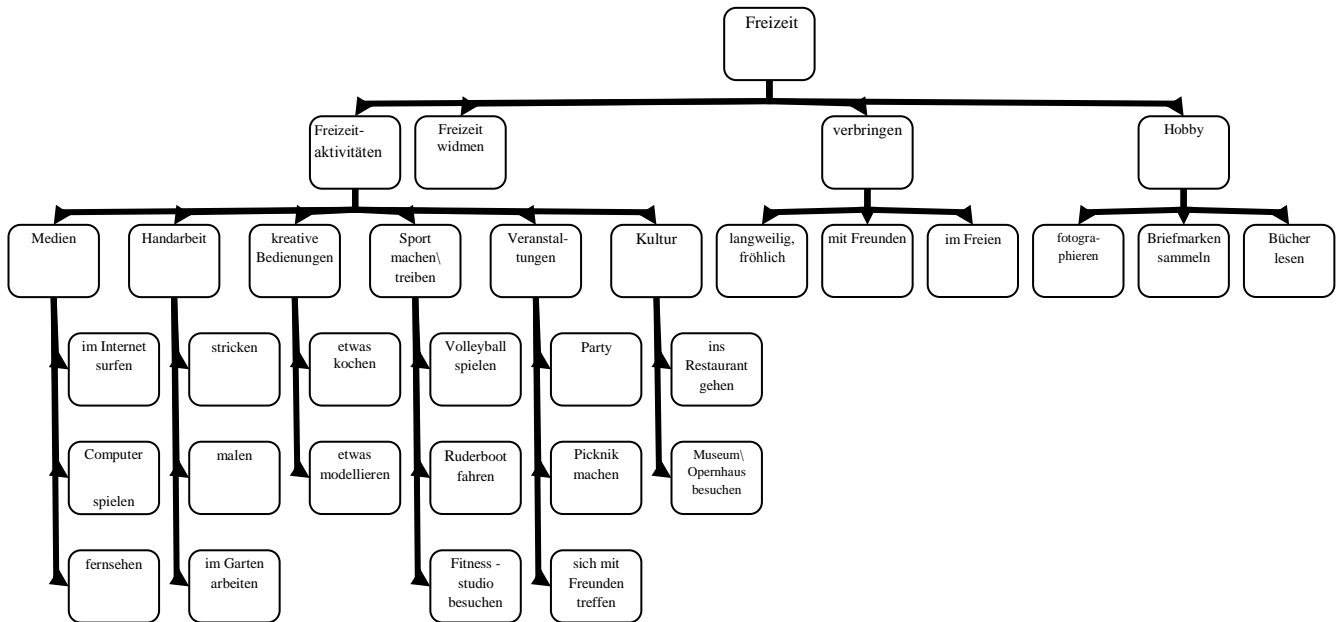
Übung 12. “Projekt”.

Machen Sie ein Projekt zum Thema „Mein eigenes Cafe“, verwenden Sie dabei die erlernten Wörter und Ausblicke. *Зробіть проект власного кафе та представте його перед групою, використовуючи лексику цього уроку.*

Thema 5: FREIZEIT (Вільний час)

Übung 1. Was fällt Ihnen zum Begriff „Freizeit“ ein? Назвіть слова, які асоціюються у Вас з поняттям “Вільний час”.

Рис.6

Bilden Sie Sätze mit den Wörtern die Ihrer Gruppe angefallen sind. Складіть речення зі словами, що були надані групою.

Übung 2.

Machen Sie sich mit dem Wortschatz zum Thema bekannt und merken Sie sich unbekannte Wörter. Ознайомтесь із списком слів за темою та випишіть незнайомі одиниці у словник.

Німецький	англійський	український
der Nachhilfeunterricht geben	give private lesson	давати додаткові заняття
die Briefmarke (en) sammeln	collect postage stamps	збирати марки
häkeln	crochet	плести гачком

Zeit verbringen mit (j-m)	spend time with	проводити час (з кимось)
die Lieblingsbeschäftigung (en)	favorite hobby	захоплення
sich unterhalten mit	amuse oneself	розважатися з чимось, робити щось
Spaß (D) machen	enjoy	відчувати задоволення від чогось
sich engagieren	engage in	зв'язувати себе зобов'язанням
stricken	knit	плести спицями
kegeln	bowl	грати в кеглі
aus dem Töpferton modellieren	model pottery clay	ліпити з глини
das Talent (e) entwickeln	develop talents	розвивати таланти
Federball (bälle) spielen	play badminton	грати в бадмінтон

Übung 3.

Lesen und übersetzen Sie den Text und beachten Sie die markierten Wörter und Ausdrücke. Прочитайте та перекладіть текст, звертаючи увагу на переклад виокремлених слів та фраз.

Wo engagieren sich Jugendliche in ihrer Freizeit?

Die Jugendzeitschrift „Zukunft“ hat Jugendliche nach ihrem gesellschaftlichen Engagement in ihrer Freizeit befragt. Laut der Shell Studien bleibt das politische Interesse der 12- bis 24 - Jährigen gering, auch wenn es in den letzten Jahren leicht zugenommen hat. Parteipolitik und ideologisches Denken werden gemieden. Die Zahl der Jugendlichen, die **sich gesellschaftlich für konkrete Projekte einsetzen**, ist dagegen weiterhin hoch. Der eigene Spaß und die beruflichen Ziele dürfen dabei aber nicht zu kurz kommen, wie einige Jugendliche gleich erzählen werden:

Pia

„Ich **engagiere mich gern**, aber es muss **mir Spaß machen**. Mit Parteien oder irgendwelchen Organisationen will ich nichts zu tun haben. Ich muss verstehen, **worum es geht, und sehen, was dabei herauskommt**; dann **mache ich mit**. An meinem Gymnasium zum Beispiel **gebe** ich regelmäßig **Nachhilfeunterricht**. Die Initiative heißt „Schüler helfen Schülern“. Jeder bekommt dort **kostenlos Nachhilfe**. Das ist sinnvoll und macht Spaß. Und es nützt nicht nur anderen, sondern auch mir selbst. Denn ich will später Lehrerin werden und kann das Unterrichten so schon einmal **ausprobieren**.

Timo

„Ich **bin** politisch sehr **interessiert**, aber ich würde nie einer Partei **beitreten**. Ich war einmal im Ortsverein. Jetzt weiß ich, warum so etwas “Sitzung” heißt, denn mehr als herumsitzen kann man da nicht. Stundenlanges Reden über nichts und wieder nichts! Dabei haben wir doch echte Probleme in dieser Welt. Die Wirtschaft schafft Arbeitsplätze ab, anstatt welche zu schaffen, und bedeutet nebenher Mensch und Natur aus. Da will man natürlich schon etwas dagegen tun. Also, ich meine jetzt nicht die Weltrevolution. Aber es muss eben trotzdem was bringen, auch für einen persönlich. Ich schreibe zum Beispiel in der Schülerzeitung und **vernetze mich per Internet mit** anderen **Leuten**. An unserer Schule haben wir damit schon einiges bewegt und gleichzeitig **qualifiziert mich** das **für** mein **Berufsleben**.“

Sandra

„Ich **bin** schon **engagiert**. Aber ich habe keine Ahnung von Politik. Das ist einfach nicht meine Welt. Wenn ich nur Wahlplakate sehe, dann renne ich schon weg. Und wenn die Politiker sich dann im Fernsehen streiten, dann schalte ich ganz schnell um. Aber ich bin in der Nachbarschaftshilfe aktiv. Also, alten Leuten helfen und so, das finde ich gut. Da **lernt** man wirklich **nette Leute kennen**. Viele von denen haben echte Probleme, und denen helfe ich gerne. Ich könnte **mir** das sogar **als Beruf vorstellen**, so als Altenpflegerin oder vielleicht irgendwas mit Jugendlichen.“

Tim

„Ich **engagiere mich in** unserem Jugendclub. Da **organisieren** wir **Veranstaltungen**, Filme und so. Das macht Spaß und ist was Sinnvolles. Bevor ich im Club **mitgearbeitet** habe, hing ich meistens nur mit meinen Kumpels auf der Straße rum. Bisschen Skaten, Mädchen anquatschen oder einfach nur abhängen.“

Steven

„Ich **bin im** Fußballverein ziemlich **aktiv**. Wir organisieren Ausflüge, Feste oder **trainieren die Jüngeren**. Zudem **betreue** ich **die Webseite** unseres Vereins. Das macht mir viel Spaß. Und wenn ich nicht Fußball spiele, dann **sitze** ich **in meiner Freizeit am Computer** und spiele oder **surfe**. **Viel Zeit für sonstiges Engagement habe ich da nicht**.“

Übung 4.

Beantworten Sie die Fragen zum Text, verwenden Sie markierte Ausdrücke. *Дайте відповідь на запитання до тексту, використовуючи виокремлені слова з тексту.*

1. Wofür engagieren sich die vier Jugendlichen? Warum?
2. Engagieren Sie sich auch? Wenn nicht: Wofür würden Sie sich gerne engagieren?

Übung 5. “Spiegelung”.

Übersetzen Sie aus dem Englischen ins Deutsche. *Зробіть переклад з англійської на німецьку мову.*

1. Wood carving is his favourite hobby. It is captivating.
2. After work I give private lessons.
3. On weekend I spend time with my friends, we go to the cinema.
4. He likes to take photos, let him take part in photo competition, he not only will be able to win prize, but also make friends.
5. In our women club we amuse ourselves by crocheting, knitting, modeling pottery clay, painting pictures.
6. My brother and I enjoyed after having seen that film.
7. My sister is engaged in cheerleading, she cheers at sport matches at their college.

Übung 6. Spiel “Pantomime“

Wählen Sie eine Freizeitaktivität aus. Gehen Sie an die Tafel und zeigen Sie Ihre Aktivität pantomimisch. Lassen Sie die Gruppe erraten, worum es geht. *Оберіть назву діяльності, яку Ви виконуєте у вільний час. Вийдіть до дошки та покажіть за допомогою засобу пантоміми цей вид діяльності, інші студенти групи повинні назвати цей вид діяльності.*

Übung 7. “Sympathie”

Arbeiten Sie zu zweit und erkundigen Sie sich nach der Meinung anderer Studenten. *Попрацюйте в парах та обговоріть ці питання*

- 1) Mehr Freizeit für Jugendliche – sind Sie dafür oder dagegen?
- 2) Haben Sie genug Freizeit oder brauchen Sie mehr?
- 3) Wozu brauchen Sie mehr Zeit?

Übung 8. “Partnerarbeit”

Arbeiten Sie zu zweit, stellen Sie einander die Fragen nach der möglichen Freizeitgestaltung. Erzählen Sie den Studenten, wie Ihre Freizeit gestaltet

wird. *Попрацюйте у парах та запитайте один одного, що ви робите у вільний час. Презентуйте цю інформацію перед групою.*

1. Was ist die Freizeit für Sie?
2. Wie viel Freizeit haben Sie?
3. Wann haben Sie Freizeit?
4. Was machen Sie in Ihrer Freizeit im Sommer/ Winter?
5. Wie viel Freizeit verbringen Sie allein/ mit Freunden?
6. Machen Sie Sport? Welche Sportart?
7. Haben Sie ein Hobby?
8. Machen Sie in der Freizeit viel mit Freunden zusammen?
9. Sind Sie in einem Verein?
10. Brauchen Sie viel Geld für ihre Freizeit?
11. Nehmen Sie an, Sie haben das ganze Wochenende frei. Was machen Sie?

Übung 9. “Reportage”

Machen Sie eine Reportage zum Thema “Wie verbringen Deutsche ihre Freizeit”. Sie müssen Ihren Gesprächspartner zu folgenden Punkten befragen. Während ein Student den anderen befragt, muss der dritte das Gespräch ins Deutsche übersetzen. *Підготуйте репортаж на тему: “Як німці проводять свій вільний час”. Поки один студент опитує іншого студента, третій студент перекладає цей діалог іноземною мовою.*

- 1) Wo trifft man viele Deutsche?
- 2) Wo kann man Picknick machen?
- 3) Wo kann man Sport machen?
- 4) Welche Angebote gibt es für Familien?
- 5) Wie viel Geld kosten sie?
- 6) Wo treffen sich?
- 7) Welche Vereine gibt es?

Übung 10. “Projekt”

Machen Sie ein Projekt zum Thema “Wie verbringen deutsche und ukrainische Jugendliche ihre Freizeit”. *Підготуйте проект про те, як німецька та українська молодь проводить свій вільний час.*

Thema 6: FREUNDSCHAFT

Übung 1. Was fällt Ihnen zum Begriff "Freundschaft" ein? Finden Sie weitere Wörter mit diesen Buchstaben. Поясніть, що Ви пов'язуєте зі словом "дружні взаємини". Згадайте та назвіть слова за темою.

F (au**F**merksam)

R (eh**R**lichkeit)

E (int**E**lligenz)

U (g**U**te Laune)

N (vertraue**N**)

D (verstan**D**nis)

S (unter**S**tützung)

C (zärtli**C**hkeit)

H (**H**umor)

A (**A**ussehen)

F (**F**röhlichkeit)

T (**T**reue)

Bilden Sie Sätze mit den Wörtern die Ihrer Gruppe angefallen sind. Складіть речення зі словами, що були надані групою.

Übung 2.

Machen Sie sich mit dem Wortschatz zum Thema bekannt und merken Sie sich unbekannte Wörter. Ознайомтесь із списком слів за темою та выпишіть незнайомі одиниці у словник.

Німецький	англійський	український
schwierige Situationen erleben	experience difficult situations	пережити тяжкі випробування
es geht mir nicht gut	feel bad	я почуваю себе недобре

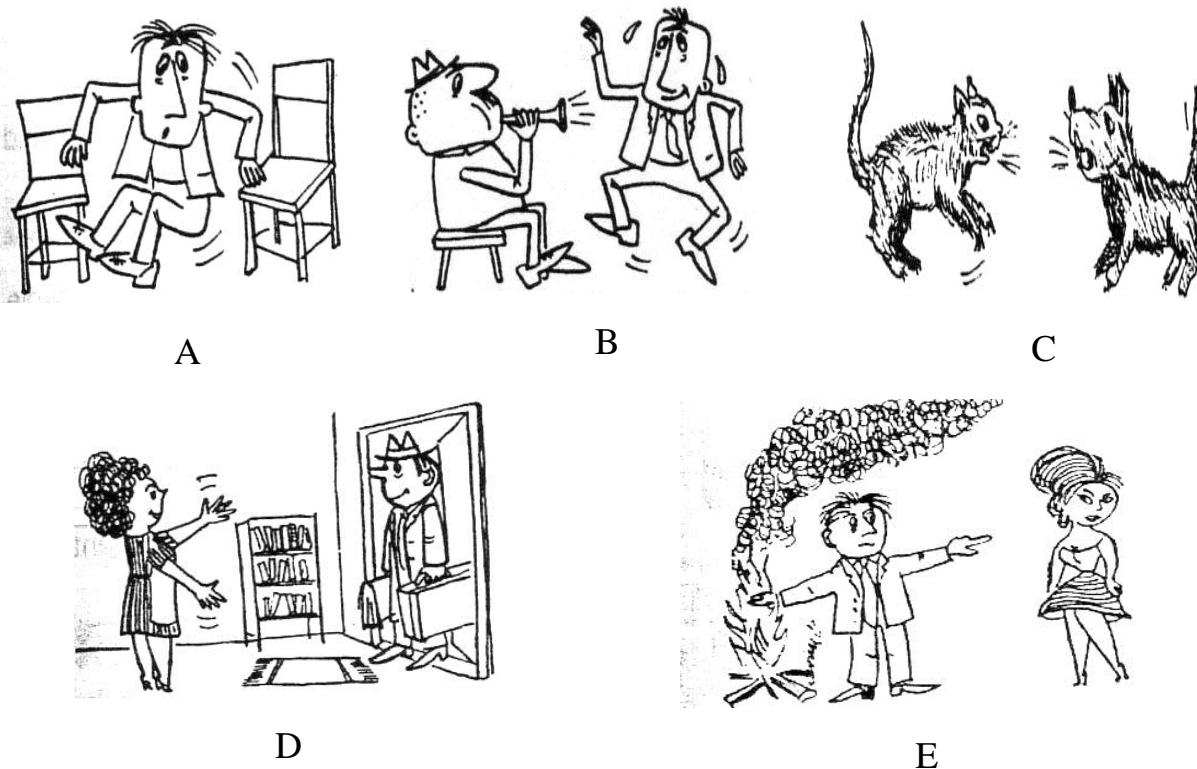
Information mitteilen	tell information	повідомляти яку-небудь інформацію
sich verlassen (auf)	depend on	покладатися на (когось)
Kontakte pflegen	maintain contacts	підтримувати контакти
unterstützen (A)	support	підтримувати (когось)

Übung 3. "Wortbilder"

Sehen Sie sich die Zeichnungen an und finden Sie zu jeder Redewendung ein passendes Bild. *Погляньте на малюнки та знайдіть відповідний малюнок до висловлювання.*

- 1) jemanden mit offenen Armen aufnehmen\empfangen
(jemanden sehr herzlich begrüßen)
- 2) für jemanden/ etwas die Hand ins Feuer legen
- 3) nach jemandes Pfeife tanzen
- 4) wie Hund und Katz zueinander sein
- 5) für jemanden durch dick und dünn gehen

Рис.7

Übung 4.

Lesen und übersetzen Sie den Text und beachten Sie die markierten Wörter und Ausdrücke. *Прочитайте та перекладіть наданий текст, звертаючи увагу на переклад виокремлених слів та фраз.*

Mit einem Freund durch dick und dünn gehen.....

Das heißt, **zusammen mit einem guten Freund sowohl schöne als auch schwierige Situationen im Leben gemeinsam erleben.** Ist das nicht die ideale Freundschaft? EXTRA hat gefragt: Was erwartet ihr von einem guten Freund oder einer guten Freundin? Was sind für euch die Grundlagen für eine gute Freundschaft?

Laura 17

Eine gute Freundin ist für mich eine Person, **mit** der ich **gern** und **oft** **zusammen bin** und **mit** der ich **über alles reden kann.** Sie ist sehr **aufmerksam** und **erkennt sofort, wenn es mir nicht gut geht.**

Mark 17

Ich finde es wichtig, dass es in einer Freundschaft mindestens **eine Sache** gibt, für die **sich beide interessieren,** die beiden gleich wichtig ist. Das kann z.B. **ein Hobby** sein wie Radfahren, Jogging, Klettern, Computerspiele, neue Filme. Man kann **einander neue Information mitteilen** und **besprechen.**

Andrea 16

Eine gute Freundin ist für mich ein Mensch, **bei** dem ich **mich melden kann, wenn ich Probleme habe.** Sie **kann zuhören** und **hat Verständnis für mich.** Und sie kann mich trösten und mir Mut machen.

Alex 17

In einer Freundschaft muss man vor allem **ehrlich zueinander sein.** Ich muss einem guten Freund auch Dinge sagen können, über die er sich vielleicht ärgert. Aber er weiß auch, dass **ich ehrlich bin und ihn nicht beleidigen möchte.** Ich **möchte in einer Freundschaft nicht lügen.**

Paul 16

Für mich ist in einer Freundschaft wichtig, dass man **sich vertrauen kann.** Das heißt ein guter Freund ist jemand, **auf** den ich **mich verlassen kann.** Ich **kann ihm alles erzählen** und ich weiß, dass er es **für sich behält.** Er ist einfach **zuverlässig.**

Maria 18

Eine gute Freundin **mag mich so, wie ich bin**. Sie **kann sowohl meine Schwächen als auch meine Stärken akzeptieren**. Und **es ist o.k., wenn ich mal anderer Meinung bin**. Das ist sicher nicht immer leicht, aber absolut notwendig.

Übung 5.

Beantworten Sie die Fragen zum Text, verwenden Sie markierte Ausdrücke. *Дайте відповідь на запитання до тексту, використовуючи виокремлені фрази з тексту.*

1. Welche Erwartungen an eine „Freundschaft“ haben Jugendliche?
2. Welche Eigenschaften aus den obenerwähnten finden Sie am wichtigsten?

Übung 6. „Spiegelung“.

Übersetzen Sie aus dem Englischen ins Deutsche. *Зробіть переклад з англійської на німецьку мову.*

1. He is good friend I can depend on him. 2. We finished school together but we have still maintained contacts. 3. My friend experienced many difficult situations but he always has preserved his dignity. 4. My friend always understands by my voice when I feel bad myself. 5. I really respect my schoolfriend because he had been supporting me so much over the years. 6. Whenever I ask my friend about help, he always comes and helps because he is reliable. 7. My friend and I always tell each other the bare truth as we know that it doesn't destroy our friendship. 8. My friend knows my strengths and weaknesses but I am not afraid therefore I can trust him.

Übung 7. „Unvollendete Sätze“

Wählen Sie den Satz aus, der Ihrer Meinung nach die angegebenen Aussagen besser erklärt. *Обери те речення, яке найбільш точно відображає суть наданого висловлювання, поясніть чому ви так вважаєте.*

1. Wir *leiden* weniger *unter* Stress, wenn wir gute Freunde haben.
  - a. Wir empfinden den Stress nicht so schlimm, wenn wir gute Freunde haben.
  - b. Wir haben weniger Stress, wenn wir gute Freunde haben
2. Unser Gehirn *stößt* einfach *an* seine Grenzen.
  - a. Die Kapazität unseres Gehirns hat Grenzen.
  - b. Die Kapazität unseres Gehirns ist grenzenlos.

3. Ein Mensch kann mit maximal 150 Menschen *Kontakte pflegen*.
  - a. Ein Mensch kann mit maximal 150 anderen Menschen über einen längeren Zeitraum Kontakt haben.
  - b. Ein Mensch kann zu maximal 150 Menschen Kontakt aufnehmen.
4. Gute Freunde sind *jedoch* selten zu finden.
  - a. Gute Freunde sind aber selten zu finden.
  - b. Gute Freunde sind trotzdem selten zu finden.

Übung 8. Spiel „Sympathie“.

Setzen Sie sich in einen Kreis und stellen Sie einander die Fragen.

1. Was ist für Sie in einer Freundschaft besonders wichtig?
2. Wie muss ein guter Freund (eine gute Freundin) für Sie sein?
3. Was machen Sie gern mit einem guten Freund (einer guten Freundin) in der Freizeit?

Teilen Sie die angegebene Meinung des Gesprächspartners der Gruppe mit und machen Sie eine Statistik aus den angegebenen Meinungen in der Gruppe.

Sядьте в коло та запитайте один одного:

1. *Що для нього/ неї найбільш важливо у дружбі?*
2. *Яким повинен бути друг в його/її розумінні?*
3. *Чим би ви з другом займалися залюбки у свій вільний час?*

Обговоріть надані співрозмовником відповіді у групі та зробіть статистику з отриманих відповідей.

Übung 9. “Diskussion”

Äußern Sie seine Meinung über diese Zitate? Sind Sie einverstanden damit oder nein? Що означає ця цитата? Висловіть власну думку щодо наданої цитати: згодні ви з нею чи ні.

Wer wahre Freunde hat, hat mehr vom Leben.

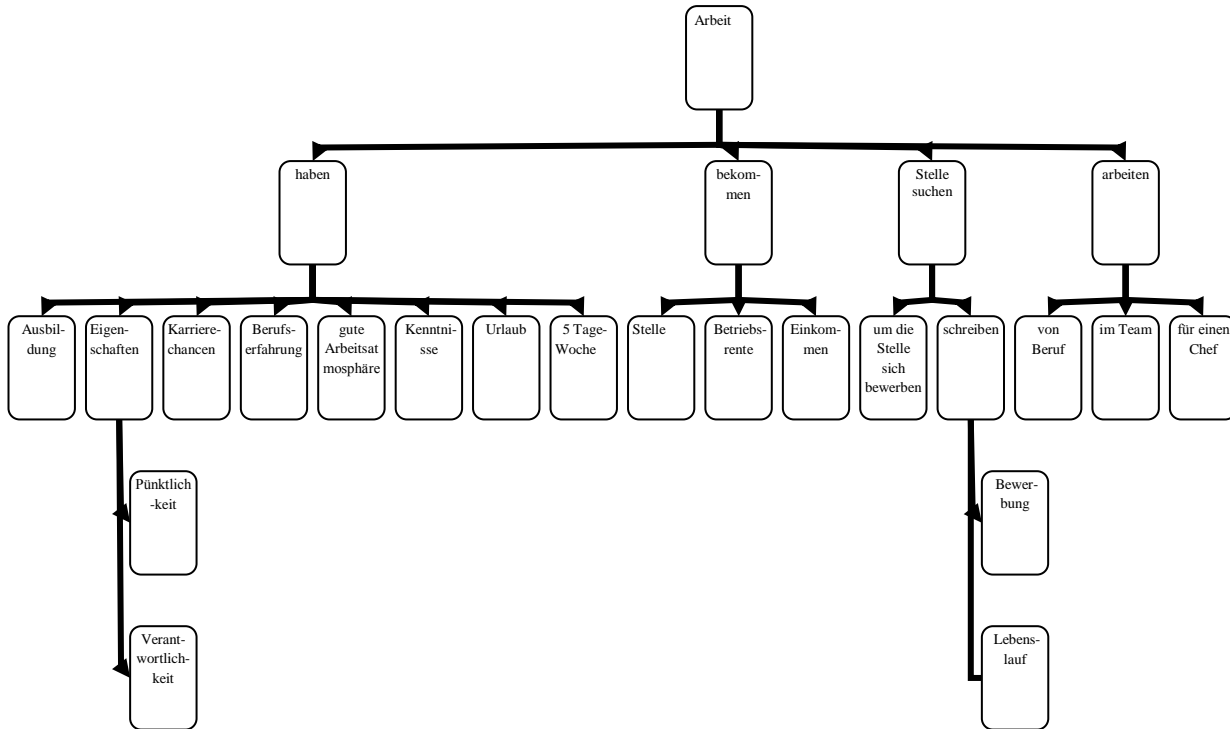
Wirklich gute Freunde sind Menschen, die uns kennen und trotzdem zu uns halten.

Übung 10. "Projekt"

Bereiten Sie sich auf das Projekt zum Thema vor: «Freund erkennt man in der Not». *Підготуйте проект на тему «Друзі пізнаються в біді».*

Thema 7 Karriere (Кар'єра)

Übung 1. Denken Sie und sagen Was fällt Ihnen zum Begriff "Karriere" ein?:
Поміркуйте та скажіть, з чим у Вас асоціюється поняття «Кар'єра»?

Bilden Sie Sätze mit den Wörtern die Ihrer Gruppe angefallen sind. Складіть речення зі словами, що були надані групою.

Übung 2.

Machen Sie sich mit dem Wortschatz zum Thema bekannt und merken Sie sich unbekannte Wörter. Ознайомтесь із списком слів за темою та выпишіть незнайомі одиниці у словник.

Німецький	англійський	український
sich weiterentwickeln	develop further	удосконалюватися
die Idee (en) einbringen	contribute ideas	подавати на розгляд свою ідею
das Mitspracherecht (e) in (D)	right to have a say in decision	право голосу в спільному рішенні
die Arbeitseinteilung (en)	plan of work	план роботи
die Versorgung	health care	обслуговування, піклування
sich bewerben um die Stelle	apply for position	клопотатися про робоче місце
einen Termin haben	have an appointment	призначити ділову зустріч
die Krankenversicherung (en)	health insurance	медичне страхування
das Gehalt (Gehälter)	salary	заробітна плата
die Sozialleistungen	social benefits	соц.пакет
die Berufstätigkeit	experience	професійний стаж
die Eigenschaft (en)	personal characteristics	якості, характеристика
sorgfältig	diligent	сумлінний
die Karrierechance (en)	career oportunities	можливості кар'єрного зростання
zielstrebig	purposeful	цілеспрямований
unternehmerisch	entrepreneurial	заповзятливий
die Arbeitskraft	work capacity	працездатність
der unbefristete Vertrag (Verträge)	open-ended contract	безстроковий договір
ein festes Einkommen (-)	stable income	постійний дохід

Übung 3. "Wortbilder"

Lesen und übersetzen Sie die Sprichwörter und Redewendungen. Ordnen Sie sich den Zeichnungen zu den Sätzen und den Zeichnungen. Прочитайте та перекладіть вирази та прислів'я. З'єднайте їх з відповідними до змісту реченнями та малюнками.

1. Vor Weihnachten haben wir in der Spielwarenabteilung immer so viel Arbeit, dass wir.....

2. Die neue Praktikantin ist jedes Mal völlig verzweifelt, wenn sie einen Fehler macht. Doch ihre Chefin beruhigt sie dann immer mit folgenden Worten:.....

3. Alle arbeiten wie verrückt, nur der Kollege Schneider.....
4. Er tut immer so, als sei er der fleißigste Mitarbeiter. Außerdem gibt er seinen Vorgesetzten grundsätzlich Recht. Er .....
5. Frank Bauer hält nicht viel von Teamarbeit. Immer, wenn ihm ein Kollege vorschlägt, ein Projekt in der Gruppe durchzuführen, sagt er:
6. Einige Auszubildende beschwerten sich über ihre langweiligen Tätigkeiten. Doch der Ausbilder sagt immer nur: „Das ist nun mal so. ....“

Рис.9

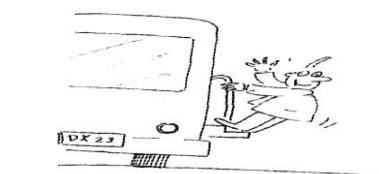
Es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen.

A

Lehrjahre sind keine Herrenjahre.

B

ein Trittbrettfahrer sein

C

nicht mehr wissen, wo einem der Kopf steht

D

sich kein Bein ausreißen

E

Viele Köche verderben den Brei.

F

Übung 4.

Lesen und übersetzen Sie den Text und beachten Sie die markierten Sätze und Ausdrücke. Прочитайте та перекладіть текст, звертаючи увагу на переклад виокремлених фраз.

Was ist wichtig am Arbeitsplatz.

Arbeit ist auch nicht mehr das, was sie früher einmal war. Viele Dinge werden heute von Maschinen und nicht mehr von Menschen erledigt. Die Angst, seinen **Arbeitsplatz** zu **verlieren**, ist groß und **die Bezahlung** ist manchmal so schlecht, dass **es nicht zum Leben reicht**. Kein Wunder, dass ein **sicherer Arbeitsplatz** mit einem **unbefristeten Vertrag** und ein **festes Einkommen**, das hoch genug ist, **um gut leben zu können**, als Erstes genannt werden, wenn man Arbeitnehmer fragt, was für sie bei der Arbeit wichtig ist. Viele Beschäftigte, einer Firma möchten aber auch, dass sie von ihren Vorgesetzten **so gut informiert werden**, dass sie ihre **Aufgaben erledigen** können. Bei Umfragen steht dieser Wunsch an dritter Stelle, gefolgt von dem Wunsch, **persönlich respektiert zu werden**. Das bedeutet, dass es für viele Leute eine große Rolle spielt, als **Mensch geachtet** und **geschätzt zu werden**. Welche anderen Wünsche werden noch

genannt, wenn es um die Frage geht, was am Arbeitsplatz wichtig ist? Hier eine Auswahl von Antworten von vier Personen, die ganz unterschiedliche Berufe haben. Für **Ursula T.** ist ganz klar: Sie möchte **stolz auf ihre Arbeit sein**. Sie arbeitet als Grafik-Designerin und ihr gefällt, dass sie vieles **selbst entscheiden darf**. Sie findet aber, dass ihr Chef sie zu **wenig lobt**, wenn sie gute Arbeit leistet. Für den **Ingenieur Markus S.** sieht es anders aus. Er ist verheiratet und hat zwei Kinder. Da hat ein **gutes Gehalt oberste Priorität**. Außerdem findet er gut, dass seine Firma **familienfreundlich ist**, eine eigene **Kinderbetreuung anbietet** und **Verständnis zeigt**, wenn er wegen der Kinder mal zu Hause bleiben muss und von dort aus arbeiten kann. **Stefan B.** hat überhaupt keine Lust mehr zu arbeiten. Er arbeitet in einem großen Immobilienbüro. Dort **wird** ihm alles **vorgeschrieben**: seine **Aufgaben und seine Termine**. Er hat **keine Kontrolle über die Arbeitseinteilung** und **das Arbeitstempo**. Wenn er **Vorschläge zur Verbesserung macht**, wird freundlich genickt, aber nichts passiert. Er weiß, er wäre motivierter, wenn er **Möglichkeiten zur Mitsprache hätte** und **seine eigenen Ideen einbringen könnte**. Auch für **Sara M.** wird es Zeit, sich Gedanken über ihren Arbeitsplatz zu machen. Sie hat Maschinenbau studiert und kann sich bei dem heutigen Fachkräftemangel genau aussuchen, wo sie arbeiten möchte. Sie sucht ein Unternehmen, das nicht nur am **Gewinn interessiert ist**, sondern das **fair mit dem Beschäftigten umgeht**. Sie möchte **sich beruflich weiterentwickeln** und findet es wichtig, dass ihre zukünftige Firma gute **Möglichkeiten zur Weiterbildung bietet**. Ob **Arbeitsgeber Arbeitnehmern** einen sicheren Arbeitsplatz und ein gutes Einkommen bieten können, hängt nicht nur von jeweiliger Firma ab, sondern auch von der Wirtschaftslage im Land und in der Welt.

Übung 5.

Beantworten Sie die Fragen zum Text, verwenden Sie markierte Ausdrücke.
Надайте відповідь на запитання до тексту, використовуючи виокремлені слова з тексту.

1. Was ist den Menschen an der Arbeit wichtig?

2. Um wen geht es? Füllen Sie die Lücken aus.

a. Das wichtigste für _____ ist das Einkommen und die Möglichkeit, auch einmal von zu Hause aus arbeiten zu können.

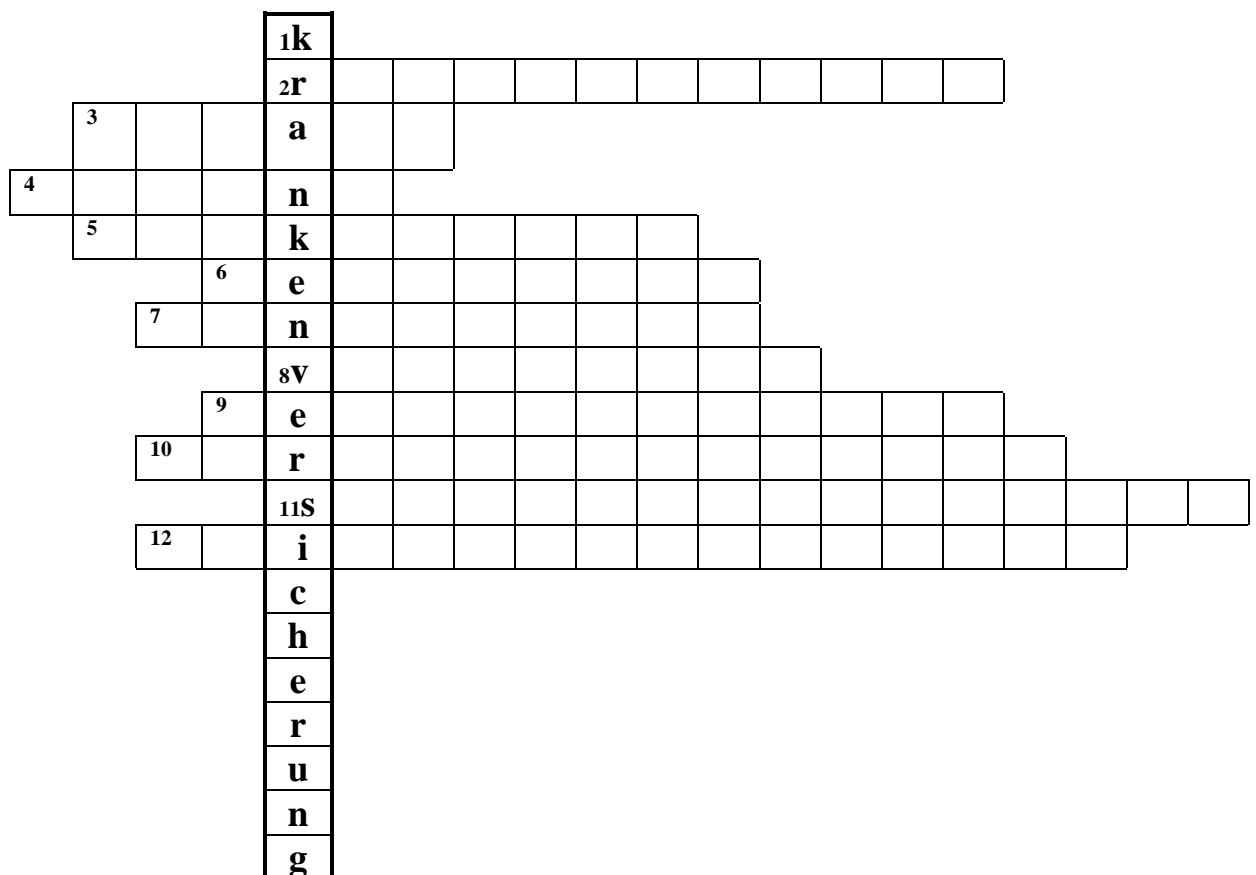
b. _____ findet es positiv, wenn die Atmosphäre in der Firma gut ist und das Unternehmen den Mitarbeitern hilft, im Beruf weiterzukommen.

c. _____ ist unzufrieden, weil er in seiner Firma nicht entscheiden darf, wie er sich und seine Arbeit organisiert.

Übung 6. «Kreuzworträtsel». Finden Sie die richtige Antwort und schreiben sie ins Kreuzworträtsel ein. Знайдіть правильну відповідь та впишіть її у кросворд.

1. das Krankengeld
2. eine Geldförderung die den Arbeitern bezahlt wird, wenn sie bestimmtes Alter erreichen
3. das Geld, das den Angestellten für ihre Arbeit ausgezahlt wird
4. der Betrieb bringt dem Chef
5. wenn der Chef die Angestellte mit Achtung behandelt
6. wenn du dich schriftlich an den Chef der Firma anlässlich des Arbeitsplatzes wendest
7. wenn der Mitarbeiter seine eigenen Ideen und Projekte entwickeln
8. wenn der Mitarbeiter den Arbeitsplatz verliert
9. die Arbeitsatmosphäre
10. die Kenntnisse über seine Arbeit erwerben
11. die Leistungen, die der Betrieb seinen Mitarbeitern kostenlos anbietet: das 13-Monatsgehalt, die Krankenversicherung, das Handy vom Betrieb, der Vertrag mit Fitnesszentrum
12. wenn der Mitarbeiter in seinem Beruf vorwärts kommt.

Рис.10

Übung 7. “Spiegelung”.

Übersetzen Sie aus dem Englischen ins Deutsche. *Зробіть переклад з англійської на німецьку мову.*

1. With a permanent contract with duration at least 3 years each trainee collects valuable work experience and salary. 2. To apply for a position, you must have curriculum vitae with photo and photocopy of Bachelor Certificate. 3. Why not seize the opportunity and contribute your ideas. 4. I'm not sure whether the position, being offered, is consistent with the levels of my skills, education and experience in work. 5. He seeks job where he would be offered high salary, health insurance, social benefits and further self-development. 6. It is important for her that her staff will have all the necessary qualities to work in team. 7. She is purposeful, responsible and diligent.

Übung 8. „Partnerarbeit“

Arbeiten Sie zu zweit. Nennen Sie den Oberbegriff für folgende Wörter. *Попрацюйте в парах. Доберіть узагальнююче слово до наданих фраз.*

sich auf ein Fachgebiet	bewerben
einen Arbeitsplatz	verdienen
sich um die Stelle	sammeln
eine Gehalterhöhung	formulieren
einen Beruf	einsetzen
einen Lebensunterhalt	ausüben
sich für seine Firma	unterschreiben
eine Berufserfahrung	finden
ein Bewerbungsschreiben	vorstellen
sich persönlich	fordern
eine Beförderung	anstreben
einen Arbeitsvertrag	sich spezialisieren

Übung 8. “Fading technique”

Lesen und übersetzen Sie den Text. Beachten die markierten Sätze und die erforderlichen Qualifikationen und Fähigkeiten. *Прочитайте та перекладіть текст, звертаючи увагу на виокремлені фрази та кваліфікації, які потрібні для цієї роботи.*

a. Antworten Sie, warum die Person für diese Stelle geeignet ist. *Дайте відповідь, завдяки чому ця людина підходить на це робоче місце.*

Firma Böske & Co.

Fischbach, den **29.3.20.**

Personalabteilung

Görickestraße 1-3

64297 Darmstadt

Ihr Stellenangebot- Managerin in der Exportabteilung

Sehr geehrte Damen und Herren,

mit großem Interesse habe ich Ihre **Anzeige** in der SZ von 26.3.2015 **gelesen**. Sie **suchen gerade** eine Managerin der Exportabteilung.

Für diese verantwortungsvolle **Aufgabe habe** ich die von Ihnen **erwartete Ausbildung und mehrjährige Berufserfahrungen**. Da **mir die Arbeit** in Ihrer Firma **interessant erscheint** und **gute Karrieremöglichkeiten** in meinem Fachbereich **bietet**, möchte ich **mich bei Ihnen bewerben**.

Ich **arbeite gern/bevorzugt mit Kollegen in einem Team** und kann auch **Kreativität und Organisationtalent beweisen**. Ich **bin** auch **bereit**, Verantwortung tragen und **selbständig Entscheidungen zu treffen**.

Über eine Einladung zu einem Vorstellungsgespräch/ über Ihre baldige **Antwort würde ich mich sehr freuen**.

Mit **freundlichen Grüßen**

Marion **Fischer**

Anlagen: Lebenslauf, Foto, Zeugnisse.

b. Stellen Sie fehlende Informationen ein. *Заповніть пропуски у тексті відповідною інформацією.*

Firma .....

..... 29.3.20.

Görickestraße 1-3

64297 .....

Ihr Stellenangebot.....

Sehr geehrte.....,

mit großem Interesse habe ..... Anzeige gelesen..... suchen für
.....

Für .....Aufgabe, habe..... erwartete Ausbildung und mehrjährige
Berufserfahrungen. ... mir die Arbeit .... interessant erscheint und gute
Karrieremöglichkeiten bietet, ...mich bewerben.

...arbeite gern/bevorzugt mit Kollegen in einem Team..... Kreativität und
Organisationstalent beweisen.....bin bereit, selbständig Entscheidungen zu treffen.

Über ...Antwort würde ich mich sehr freuen.

... freundlichen Grüßen

.... Fischer

Anlagen.....

“Fading technique”

c. Ergänzen Sie den Text der Bewerbung durch nötige Informationen.

Доповніть текст заяви про прийом на роботу необхідною інформацією.

..... Böske & Co.

Fischbach, den .....

Personalabteilung

.....

..... Darmstadt

..... Managerin in der Exportabteilung

..... Damen und Herren,

..... ich Ihre ..... in der SZ von 26.3.2015 ..... Sie .....die
Exportabteilung Managerin.

.....diese verantwortungsvolle ....., ...ich die von Ihnen ..... Da
..... in Ihrer Firma .....und .....in meinem Fachbereich.....,
möchte ich .....

Ich .....und kann auch..... Ich .....auch .....,
Verantwortung tragen und .....

..... eine Einladung zu einem Vorstellungsgespräch/ über Ihre baldige
.....

Mit .....

Marion .....

.....Lebenslauf, Foto, Zeugnisse.

d. Schreiben Sie Bewerbung, verwenden Sie dabei die früher markierten Sätze. *Напишіть заяву про прийом на роботу, використовуючи вивчені з цього уроку фрази.*

Übung 9. "Reportage"

a) Machen Sie sich mit der Umfrage des Instituts für Arbeitsmarkt bekannt. *Ознайомтесь з результатами опитування інституту ринку праці: «Згідно яких критеріїв люди обирають робоче місце» .*

<i>Gründe für die Berufswahl</i>	<i>die Anzahl der Menschen</i>
Sicherer Arbeitsplatz	76
Guter Verdienst	58
Soziale Sicherheit	50
Interessante Arbeit	40
Gute (nette) Kollegen	38
Leichte Arbeit	32
Kurze Fahrt zum Arbeitsort	28
Karriere (Chancen)	23
Selbständige Arbeit	22
Prestige	21
Viel Freizeit	19

b) Machen Sie eine Reportage zum Thema „Was ist für Sie in der Arbeit wichtig und warum?“ Sie können diese Ausdrücke verwenden wenn Sie die Fragen beantworten. Зробіть репортаж на тему “Згідно яких головних критеріїв, Ви обрали б робоче місце та поясніть, чому Ви обрали саме цей критерій”. Відповідаючи на запитання, ви можете користуватися цими фразами.

Am wichtigsten, nicht so/sehr wichtig finde ich.....

Was nützt mir....., wenn....?

Die Arbeit muss unbedingt interessant sein.

Das ist die Hauptsache. Alles andere ist nicht so wichtig.

Clara F. braucht ein gutes Gehalt *weil* Sie eine hohe Miete *zahlt*.

Übung 10. “Projekt”

Bereiten Sie den Vortrag zum Thema „Mein zukünftiger Beruf“ vor und halten den Vortrag in der Gruppe. Der Vortrag ist in die nächsten Punkte einzuschließen. Підготуйте доповідь на тему: “Моя майбутня кар’єра та презентуйте її у групі. Доповідь повинна містити такі пункти:

- 1) Was werden Sie in der Zukunft von Beruf sein?
- 2) Warum möchten Sie diesen Beruf gewählt?
- 3) Was ist für Sie in der Arbeit wichtig?
- 4) Warum sind für Sie diese Bedingungen wichtig?
- 5) Welche Eigenschaften können Sie in der Arbeit beweisen?

Завдання для самостійної роботи

- 1) Підготуйте доповідь на тему “Типи подорожей, що найбільш популярні в Україні та в Німеччині”.
- 2) Зробіть репортаж про види харчування в Німеччині та в Україні.
- 3) Підготуйте доповідь на тему “Спорт як складова частина життя людини в Німеччині та в Україні”.
- 4) Зробіть проект власного кафе та представте його іншим студентам групи.
- 5) Підготуйте доповідь на тему: що робить німецька та українська молодь у свій вільний час.
- 6) Підготуйте доповідь на тему “Друзі пізнаються в біді”.
- 7) Підготуйте доповідь на тему: “Моя майбутня кар’єра”

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

(тематика наукових доповідей)

- 1) Підготовка вчителя іноземної мови як проблема.
- 2) Історія підготовки вчителів іноземної мови в Україні.
- 3) Історія підготовки вчителів іноземної мови в Німеччині.
- 4) Особливості підготовки вчителів іноземної мови в Україні на сучасному етапі.
- 5) Особливості підготовки вчителів іноземної мови в Німеччині на сучасному етапі.
- 6) Інтерактивні технології навчання в сучасній вітчизняній літературі.
- 7) Інтерактивні технології навчання в сучасній зарубіжній літературі.
- 8) Специфіка використання інтерактивних технологій навчання в Україні та в Німеччині.
- 9) Мотивація як фактор підвищення зацікавленості та успішності студентів.
- 10) Рефлексія як один з найважливіших етапів заняття.
- 11) Основні дидактичні принципи підготовки до заняття з іноземної мови.
- 12) Принципи добору дидактичного матеріалу з іноземної мови.
- 13) Методи діагностики ефективності навчального процесу з іноземної мови з використанням різноманітних інтерактивних технологій.
- 14) Диференційний та індивідуальний підходи у навчанні іноземної мови.

Список рекомендованої літератури

1. Абашкіна Н.В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині. – К.: Вища школа, 1998. – 208 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія / Алексюк А.М. - К.: Либідь, 1998. – 560 с.
3. Андрійчук Н.М. Підготовка вчителів народної школи в учительських семінаріях України (1860-1917): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Н.М. Андрійчук. – Житомир, 2010. – 20 с.
4. Андрощук Г. Система освіти у ФРН / Г. Андрощук // Рідна школа. – 2000. - № 12. – С. 71 -77.
5. Антология педагогической мысли России второй половины XIX – начала XX в. [сост. текста П.А. Лебедев]. - М.: Педагогика, 1990. – 608 с.
6. Антология педагогической мысли Украинской ССР / [авт. текста Н.П. Калениченко]. – М.: Педагогика, 1988. – 640 с.
7. Бабанський Ю.К. Оптимізація педагогического процесу в вопросах и ответах / Ю.К. Бабанський // Радянська школа. – 1982. – С. 198
8. Базова В.І. Проблема професійної підготовки викладачів іноземної мови в університетах Німеччини // Витоки педагогічної майстерності: Збірник наукових праць / В.І. Базова. - Полтава, 2011. – С. 55-58.
9. Блинов В.М. История становления и развития профессионально-педагогической подготовки учителей в Германии. Владимир, 2001.- 235 с.
10. Васюк О.В. Вища освіта в Німеччині: структура, доступ / О.В. Васюк, М.Ю. Богдан // Науковий вісник. – 2005. - № 88. – С. 45-51.
11. Вища освіта України і Болонський процес [упоряд.: М. Степко, Я. Боголюбаш, В. Шинкарук]. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. - 384 с.
12. Вознюк О.В. Інноваційні підходи до організації знань у системі професійно-педагогічної підготовки. С. 82-112
13. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: теорія, технологія, практика / Волкова Н.П. – Д.: ДНУ, 2005.- 304 с.
14. Гаманюк В. А. Теорія та практика іншомовної освіти у Німеччині в контексті загальноєвропейських інтеграційних процесів: автореф. дис. На здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спец. 13.00.01 «» / В.А. Гаманюк. – Луганськ, 2013. – 42 с.
15. Гниліченко Н. Інноваційні технології у вивченні англійської мови / Н. Гниліченко. - К. : Шкільний світ, 2008. – 128 с.

16. Гончаров С.М. Інтерактивні технології навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу / Гончаров С.М. – Рівне: НУВГП, 2006. – 172 с.
17. Грабовська С.Л. Інтерактивне навчання в вузі: проблеми і перспективи / С.Л. Грабовська // Вісник львівського університету. – 2005. - № 15. – С. 171-176.
18. Дем'яненко Н.М. Загальнопедагогічна підготовка вчителя в Україні (XIX – перша третина XX ст. / Н.М. Дем'яненко.- К.: ІЗМН, 1998.- 328 с.
19. Дяченко Л.М. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах ФРН: автореф.дис.на здобуття наук.ступеня канд.тех.наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л.М.Дяченко. – К.:2016.- 25 с.
- 20.Енциклопедія освіти: [гол.ред. В.Г.Кремень]. - К.: Юрінком Інтер, 2008.- 1040
- 21.Жмурко Н.В. Професійна підготовка вчителя у Німеччині: тенденції становлення та розвитку / Н.В.Жмурко // Творча особистість учителя. – 2003. - № 9. – С.65 -73.
- 22.Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук.ред.докт.пед.наук, проф.С.Ю.Ніколаєва]. - К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
- 23.Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: Науково-методичний посібник / І.А.Зязюн. – К.: МАУП, 2000. – 312 с.
- 24.Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання: [упоряд.: Л.Галіцина]. – К.:Шкільний світ, 2005. – 128 с.
- 25.Інноваційні технології у вивченні німецької мови: [упорядкув., Л. Горбач]. - К.: Шкільний світ, 2008. – 128 с.
- 26.Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи [упорядкув., Л. Горбач]. - Х.: Основа, 2007. – 176 с.
- 27.Карпов А.В. Рефлексивность как психическое свойство и методика ее диагностики / А.В. Карпов // Психологический журнал. – 2003. – Т. 24, № 5.- С.45-57.
- 28.Козак Н.В Дидактичні основи професійної підготовки майбутніх учителів у ФРН: автореф.дис.на здобуття наук.ступеня канд.пед.наук: спец. 13.00.04 «теорія і методика професійної освіти» / Н.В Козак . – Тернопіль, 2000.- 20 с.
- 29.Козаков В.А.Вища освіта в Україні та у світі:проблема цілей і їх реалізація / В.А.Козаков // Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України. – К.: Н
- 30.Корсак К.В. Світова вища освіта / К.В.Корсак, Г.В.Щокіна. – К.:МАУП-МКА, 1997. – 208 с.
- 31.Колодько Т. Методологічний аспект професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови / Т.Колодько // Рідна школа.- 2007.-№ 1. С.48-50.

32. Коноваленко Т.В. Підготовка вчителя іноземної мови / Т.В. Коноваленко // Науковий вісник. – 2001. - № 6. - С.77-81
33. Кошманова Т.С. На шляху до новітньої педагогічної освіти / Кошманова Т.С. - Львів: Світ, 2000. - 176 с.
34. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні - інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати - К.: Грамота, 2005. - 448 с.
35. Луговий В. Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку / В. Луговий, О. Мороз. - К.: МАУП, 1994. – 196 с.
36. Лундрен П. Структура підготовки учителів в Німеччині / П. Лундрен // Вісник УПСУ. - 2011. - № 5. – С.46 – 47.
37. Майборода В.К. Становлення і розвиток національної вищої педагогічної освіти в Україні (1917-1992): дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01/ В.К. Майборода – К., 1993. - 258 с.
38. Мартынова О.В. Підготовка учителів в Німеччині в умовах створення європейського простору вищої освіти: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / О.В. Мартынова. – Пенза, 2006. - 180 с.
39. Махія Н.В. Педагогічна освіта у Німеччині: історія і сучасність / Махія Н.В. - Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. - 64 с.
40. Мисечко О.Є. Становлення професійної підготовки вчителя іноземної мови в Україні як системи / О.Є. Мисечко // Історико-педагогічний альманах. - 2008. - № 1. - С.28-34
41. Мисечко О. Тенденції становлення фахової підготовки вчителя іноземної мови в Україні / О.Є. Мисечко // Іноземні мови. - 2009. - № 2. - С.47- 51.
42. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. Проект. - К.: Шкільний світ, 2001. - 24 с
43. Носачева Е.А. Интегративные процессы в развитии теории и практики подготовки преподавателя иностранного языка в ФРГ: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Носачева Е.А. - Ростов н/д, 2002. – 276 с.
44. Педагогіка вищої школи / [авт. тексту З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова]. - К.: Знання, 2007. - 495 с.
45. Пехота О.М. Сучасні підходи до педагогічної підготовки вчителя іноземної мови: концепція, зміст, модель, перспективи розвитку / О.М. Пехота // Наукові праці. – 2002. - № 7. - С.48-52.
46. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. - К.: А.С.К, 2006. – 192 с.
47. Пріоритети професійної підготовки вчителя в системі університетської освіти: зб. наук. праць / наук. ред. М.Б. Євтух. – Харків: ОВС, 2002. – Ч.2 – С.66-75.
48. Пуховська Л.П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільності і розбіжності / Пуховська Л.П. - К.: Вища школа, 1997. – 179 с.
49. Санникова А.И. Лингвометодическая подготовка будущего учителя иностранного языка в контексте диалогового взаимодействия субъектов

- образовательного процесса / А.И.Санникова // Педагогическое образование и наука. – 2011. - № 6. – С. 76-80.
- 50.Семенова Е.В. Подготовка учителя иностранного языка в условиях современного интеркультурного пространства / Е.В.Семенова // Педагогическое образование и наука. – 2008. - № 3. – С.90-94.
- 51.Сітарська Б.Теоретичні і методологічні засади дидактичних завдань з педагогіки у процесі підготовки та вдосконалення вчителів / Барбара Сітарська. – К: Основа, 2005.- 364 с.
- 52.Сисоєва С.О. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя / С.О.Сисоєва // Педагогіка і психологія. – 2005. - № 4. – С. 60-66.
- 53.Сидорук О.Ю. Використання інтерактивних технологій у підготовці вчителів іноземної мови в Німеччині / О.Ю. Сидорук // Гуманітарний вісник Національного педагогічного університету імені Г.Сковороди. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. - Випуск 24. Збірник наукових праць. - Переяслав- Хмельницький: Вид-во ДПУ імені Г.Сковороди, 2012. - С. 349.
54. Сидорук О.Ю. Інтерактивна компетенція як складова підготовки майбутніх учителів іноземної мови / О.Ю. Сидорук // Наука і освіта, Науково-практичний журнал. Серія: Психологія і педагогіка. - Збірник наукових праць: Вип. 1-2. – Одеса: ПНЦ НАПН України, 2013. – С. 207-210.
- 55.Сидорук О.Ю. Система підготовки вчителів іноземної мови в освітньому просторі сучасної Німеччини / О.Ю.Сидорук // “The Unity of Science”. - Збірник європейської асоціації з педагогіки та психології. - Вена, 2015. - С. 75- 86.
- 56.Сидорук О.Ю. The comparative analysis of interactive technologies” /О.Ю.Сидорук // “EUREKA”, Науковий журнал. Серія: Social and Humanities, Scientific Route. - Естонія, 2017. - № 3(9). - С.19 - 25.
- 57.Сидорук О.Ю. “Спільності та розбіжності використання інтерактивних технологій в Україні та Німеччині” / О.Ю. Сидорук // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. [«Інноваційні наукові дослідження у сфері педагогіки та соціальної роботи»], (10–11 березня 2017 р.). – Сладковічево: Вища школа Данібус. - С.74-77.
- 58.Федорчук Е.І.Використання інтерактивних методів навчання та мультимедійних засобів у підготовці педагога / Федорчук Е.І. - Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2003.- 208 с.
- 59.Чайка В.М. Підготовка майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності: монографія / Чайка В.М. – Тернопіль: ТНПУ, 2006.- 275 с.
- 60.Шапран О.Сучасні підходи до проблеми інноваційної підготовки майбутнього вчителя / Ольга Шапран // Рідна школа.- 2007.-№ 9.- С 31-34.
61. Aufderstraße H. Lagune / Aufderstraße H., Müller J., Storz T. - Ismaning: Hueber, 2006 - 256 s.

62. Aufderstraße H. Themen 2 aktuell /Aufderstraße H., Bock H., Gerdes M. - Ismaning: Hueber, 2003 - 160 s.
63. Bachelor und Master in der Lehrerbildung //www.bildungserver.de /zeigen.html seite=816
64. Bachelor und Master Studiengänge an der Romanische Philologie an der Freien Universität Berlin. <http://www.fu-berlin.de/einrichtungen/fachbereiche/fb/philgeist/rph/index.html>
65. Bachelor und Master Studiengänge an der Romanische Philologie an der Universität Heidelberg. de <http://www.uni.heidelberg.de>
66. Bachelor und Master Studiengänge an der Romanische Philologie an der Universität Trier <http://www.bama.uni.trier.de>
67. Bausch K. Handbuch Fremdsprachenunterricht / K.Bausch, H.Christ, H.Krumm / A.Franke Verlag.-Tübingen. - 2007.- s.655
68. Cornil D. Fremdsprachendidaktik / Cornil D., H.Küster / Narr Verlag. - Frankfurt, 2010. – s.323
69. Edmonson W. Interaktion zwischen Fremdsprachenlehrer und lerner / K.Richard, H.Krumm, H.Jorgen / Franke Verlag. –Tübingen und Basel, 1995. – s. 180
70. Hallet W. Kompetenzaufgaben im Englischunterricht / W. Hallet, U.Krämer. – Berlin: Klett, 2012. - 183 s.
71. Hänsel D. Die Ausbildung auf die Praxis beziehen - Ein Reformprojekt an der Universität Bielefeld / D. Hänsel.- Weinheim: Die Deutsche Schule, 1992. - 142-150 s.
72. Hoch G. Volksschullehrer des Dritten Reichs. Der Lehrerbildungsanstalt in Lunden/ G.Hoch.- Dithmarschen, 1996.- 196 s.
73. Felix U. “In the Future Now? Towards Meaningful Interaction in Multimedia Programs for language teaching”, in: Meißner, F.-J., Hrsg., Interaktiver Fremdsprachenunterricht. Wege zu authentischer Kommunikation. Festschrift für Ludger Schiffler zum 60. Geburtstag, Tübingen. - S. 129-142.
74. Flach H. Lehrerbildung im Urteil ihrer Studenten: zu Reformbedürftlichkeit der Lehrerbildung / Flach H., Lück J., Preuss R. – Frankfurt/Main, 1995. – 272 s.
75. Fried L. Zwischen Wissenschaft und Berufspraxis / L. Fried. – Brennpunkt: Opladen, 1997. – 411 s.
76. Fries W. Die Vorbildung der Lehrer für das Lehramt / Fries W. – München, 1896.-240 s.
77. Lehrerbildung an der Ruhr-Universität /www.ruhr-uni bochum. de/zfl/modell versuch /indexmod.htm.
78. Mattes W. Methoden für den Unterricht / W.Mattes– Paderborn: Schöningh, 2011.- 264 s.
79. Mehnert H. Warum muss die Lehrerbildung and der Uni stattfinden // H. Mehnert, U. Wyszkon. - Opladen: Leske + Budrich, - 1997. - 411 s.

80. Neuner G. Deutsch.com 3 / Neuner G., Vicente S., Cristache C.. - Ismaning: Hueber, 2015 - 128 s.
81. Paradies L. Differenzieren im Unterricht / L. Paradies, H. Linser.- Berlin: Cornelsen, 2013. - 176 s.
82. Petersen J. Bildung in Deutschland in 3 Bd. / J. Petersen. – Donauworth, 1996. – 267 s.
83. Perlmann – Balme M. EM. Abschlusskurs / Perlmann – Balme M., S. Schwalb, D. Weers. - Ismaning: Hueber, 2000 - 128 s.
84. Sambanis M. "Starke und Schwächen des Fremdsprachenunterrichts" / M. Sambanis // In Praxis Fremdsprachenunterricht. - V 3.- Berlin.- 2012.- s.9-12
85. Schiffler L. Effektiver Fremdsprachenunterricht. / L. Schiffler // A. Franke Verlag- Tübingen.- 2007.- s.157
86. Specht F. Zwischendurch mal. Landeskunde / Specht F., Heuer W., Pasewalck. - Ismaning: Hueber, 2012 - 102 s
87. Thaler E. English unterrichten. / E. Thaler. – Berlin: Cornelsen, 2012. -.343 s.
88. The role of interactive didactic methods in the context of contemporary curricular paradigm / C. Stan, A. Manea // Educatia. – 2010. -№ 21. - s. 50-57
89. Zudatiß W. Fremdsprachenausbildung / W. Zudatiß. – Berlin: 1998 – 374 s.

Діагностика рівня підготовленості вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій за настановним критерієм.

Шановні студенти!

Просимо Вас взяти участь у дослідженні, що спрямоване на вдосконалення підготовки вчителів іноземної мови. Ваші відверті й вичерпні відповіді допоможуть визначити шляхи для оптимізації підготовки вчителів іноземної мови до використання інтерактивних технологій під час навчання.

1. Підготовка вчителя – це _____
2. Професійна підготовка вчителя іноземної мови – це _____
3. Професійна компетентність вчителя іноземної мови –це _____
4. Які компетенції входять до складу професійної компетентності вчителя
_____
5. Методи навчання – це _____
6. Технологія навчання - це _____
7. Що на ваш погляд являють собою інтерактивні технології навчання? _____
8. Які види інтерактивних технологій ви знаєте? _____
9. Яку роль відіграють інтерактивні технології навчання? _____
10. Чи використовували Ваші викладачі інтерактивні технології під час навчання? Якщо так, то які саме? _____
11. Чи допомогло використання інтерактивних технологій Вашими викладачами краще зрозуміти матеріал та вдосконалити знання? _____
12. Які переваги або недоліки мають інтерактивні технології на Вашу думку? _____
13. Чи маєте Ви власний досвід використання інтерактивних технологій? Якщо так, то які саме технології Ви застосовували? _____

14. Чи вважаєте Ви доцільним застосування інтерактивних технологій? _____

15. Чи плануєте Ви використовувати інтерактивні технології? _____

16. Як ви гадаєте, що повинна містити у собі підготовка вчителя до використання інтерактивних технологій? _____

Оцінка результатів тесту

Низький рівень	до 15 % правильних відповідей;
Достатній рівень	16 - 31 % правильних відповідей;
Високий рівень	32 - 47 % правильних відповідей;

Додаток А. 2

Оцінка мотивації до успіху

(Тест Т.Елерса)

Тест складається з 41 твердження, кожне з них респондент повинен підтвердити відповідями «так» чи «ні».

1. Коли є вибір між двома варіантами, його краще зробити швидше, ніж відкласти на певний час.
2. Я легко дратуюся, коли помічаю, що не можу повністю виконати завдання.
3. Коли я працюю, це виглядає так, ніби я все ставлю на карту.
4. Коли виникає проблемна ситуація, я найчастіше приймаю рішення одним з останніх.
5. Коли в мене два дні підряд немає справ, я втрачаю спокій.
6. У деякі дні мої успіхи нижче середніх.
7. Відносно себе я суворіший, ніж відносно інших.
8. Я доброзичливіший за інших.

9. Коли я відмовляюся від важкого завдання, потім я засуджую себе за нерішучість, тому що знаю про те, що я б зміг досягнути успіху.
10. У процесі роботи я потребую невеликих пауз для відпочинку.
11. Старанність – це не основна моя риса.
12. Мої досягнення в праці не завжди однакові.
13. Мене більше приваблює інша робота, ніж та, якою я зайнятий.
14. Осуд стимулює мене сильніше, ніж похвала.
15. Я знаю, що мої колеги вважають мене діловою людиною.
16. Перешкоди роблять мої рішення ще більш твердими.
17. Я легко проявляю честолюбство.
18. Коли я працюю без натхнення, це зазвичай помітно.
19. При виконанні роботи я не розраховую на допомогу інших.
20. Іноді я відкладаю те, що необхідно зробити негайно.
21. Потрібно покладатися тільки на самого себе.
22. У житті мало речей більш важливих, ніж гроші.
23. Кожного разу, коли мені належить виконати важливе завдання, ні про що інше я не думаю.
24. Я менш честолюбний, ніж багато-хто інший.
25. У кінці відпустки я зазвичай радію, що скоро вийду на роботу.
26. Коли я налаштований на роботу, то роблю її краще, ніж інші.
27. Мені простіше і легше спілкуватися з людьми, які можуть наполегливо працювати.
28. Коли в мене немає справ, я відчуваю себе некомфортно.
29. Мені доводиться виконувати відповідальну роботу частіше ніж іншим.
30. Коли мені доводиться приймати рішення, я намагаюся робити це якомога краще.
31. Мої друзі іноді вважають мене ледачим.
32. Мої успіхи в якійсь мірі залежать від моїх колег.
33. Безглуздо протидіяти волі керівника.

34. Інколи я не знаю, яку роботу доведеться виконувати.
35. Коли щось не ладиться, я стаю нетерплячим.
36. Зазвичай я звертаю незначну увагу на свої досягнення.
37. Якщо я працюю разом з іншими, моя робота дає більше результатів, ніж робота інших.
38. Багато з того, за що я беруся, я не доводжу до кінця.
39. Я заздрю людям, які не дуже завантажені роботою.
40. Я не заздрю тим, хто прагне влади і статусу.
41. Якщо я впевнений, що правий, то для доведення своєї правоти можу піти навіть на крайні заходи.

Обробка результатів

Першу сукупність запитань тесту (1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 37, 40, 41) складають твердження, в яких виражається впевненість, чіткість, визначеність у своїх успіхах. За кожну відповідь «так» на ці запитання респондент ставить собі по 1 балу. Другу сукупність запитань тесту (6, 11, 12, 13, 18, 20, 24, 31, 33, 34, 35, 36, 38, 39) невпевненість щодо своїх успіхів у роботі та спілкуванні. За кожну відповідь «ні» на ці запитання респондент ставить собі по 1 балу.

Високий ступінь (за першою сукупністю запитань) нараховував від 41–27 балів; **достатній** ступінь – у межах 26 - 12 балів; **низький** відповідно – 11 та менше балів.

Діагностика рефлексії

Методика А.Карпова

Інструкція. Вам належить дати відповіді на кілька тверджень опитувальника. У бланку відповідей, напроти номера питання поставте, будь ласка, цифру, що відповідає варіанту Вашої відповіді:

1. – абсолютно невірно;
2. – невірно;
3. – швидше невірно;
4. – не знаю;
5. – швидше вірно;
6. – вірно;
7. – абсолютно вірно.

1. Прочитавши хорошу книгу, я завжди довго думаю про неї; хочеться її з ким-небудь обговорити.
2. Коли мене несподівано про щось запитують, я можу відповісти перше, що спало мені на думку.
3. Перше ніж зняти слухавку телефону, щоб зателефонувати у справі, я зазвичай подумки планую майбутню розмову.
4. Припустившись якогось промаху, я потім довго не можу відволіктися від думок про нього.
5. Коли я розмірковую над чимось або розмовляю з іншою людиною, мені раптом стає цікаво згадати, що послужило початком ланцюжка думок.
6. Приступаючи до важкого завдання, я намагаюся не думати про майбутні труднощі.

7. Головне для мене – уявляти кінцеву мету своєї діяльності, деталі мають другорядне значення.
8. Буває, що я не можу зрозуміти, чому хтось не задоволений мною.
9. Я часто ставлю себе на місце іншої людини.
10. Для мене важливо в деталях уявляти собі хід майбутньої роботи.
11. Мені було б важко написати серйозний лист, якби я заздалегідь не склав план.
12. Я віддаю переваги діям, а не розміркуванням щодо причин своїх невдач.
13. Я досить легко приймаю рішення щодо дорогої покупки.
14. Як правило, щось задумавши, я прокручую в голові свої задуми, уточнюю деталі, розглядаю всі варіанти.
15. Я турбуюся про своє майбутнє.
16. Думаю, що в більшості ситуацій потрібно діяти швидко, керуючись першою думкою, що прийшла в голову.
17. Часом я приймаю необдумані рішення.
18. Закінчивши розмову, я інколи продовжую вести її подумки, наводячи все нові й нові аргументи на захист своєї точки зору.
19. Якщо відбувається конфлікт, то, розмірковуючи над тим, хто винен, я в першу чергу, починаю з себе.
20. Перед тим як прийняти рішення, я завжди намагаюся все ретельно обдумати і зважити.
21. У мене бувають конфлікти через те, що я часом не можу передбачити, якої поведінки від мене чекають довколишні.
22. Буває, що обдумуючи розмову з іншою людиною, я подумки веду з нею діалог.
23. Я намагаюся не замислюватися над тим, які думки і почуття викликають в інших людях мої слова і вчинки.
24. Перш ніж зробити зауваження іншій людині, я обов'язково продумую, якими словами це краще зробити, щоб її не образити.

25. Вирішуючи важке завдання, я думаю над ним навіть тоді, коли займаюся іншими справами.

26. Якщо я з кимось сварюся, то в більшості випадків не вважаю себе винним.

27. Рідко буває так, що я шкодую про сказане.

Обробка результатів

Сумуйте проставлені бали за запитаннями № 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 24, 25, і додайте суму інверсованих балів.

Бали за шкалами 2,6, 7. 8, 12, 13, 16, 17, 21, 23, 26, 27 необхідно інверсувати:

Проставлений бал		7	6	5	4	3	2	1			
Інверсований бал		1	2	3	4	5	6	7			
бали	до	100	101- 107	108- 113	114- 123	123- 130	131- 139	140- 147	148- 156	157- 171	172 і вище
Стени	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

При інтерпретації результатів доцільно виходити з диференціації отриманих результатів на три основні категорії:

- показники, що дорівнюють 7 стеном та більше, свідчать про високо розвинуту рефлексивність;
- показники в діапазоні від 4-7стенів – індикатори достатнього рівня рефлексивності;
- показники менше 4 –х стенів – індикатори низького рівня розвитку рефлексивності.

Діагностики рівня підготовленості за мовленнєвим критерієм.

1. Визначення рівня володіння соціокультурним матеріалом

1. Welches Fest feiert man in Kreise der Familie?

a. Weihnachten; b. Neujahr; c. Ostern.

2. Die beliebteste Sehenswürdigkeiten in Deutschland ist.....

a. der Kölner Dom; b. das Brandenburger Tor; c. das Schloss
Neuschwanstein.

3. Das höchste gesetzgebende Organ der Bundesrepublik Deutschland ist....

a. der Bundestag; b. die Bundesregierung; c. der Bundeskanzler.

4. Arbeiten die Geschäfte am Sonntag im Deutschland?

a. Richtig; b. Falsch; c. Ich weiß es nicht.

5. Friedensreich Hundertwasser war.....

a. der Architekt; b. der Schriftsteller; c. der Sportler.

6. Wenn man mit seinen besten Freundin ausgeht, bezahlt in der Regel jeder für sich.

a. Richtig; b. Falsch; c. Ich weiß es nicht.

7. Die Deutschen sind umweltbewusst und sparsam.

a. Richtig; b. Falsch; c. Ich weiß es nicht.

8. Was für die Deutschen ist beim Auswahl des Arbeitsplatz am wichtigsten?

a. unbefristeter Arbeitsvertrag; b. hohe Einkommen; c. persönlich respektiert
zu werden.

9. Wie lange gab es die Berliner Mauer?

a. 28 Jahren; b. 14 Jahren; c. 20 Jahren.

10. Was muß man haben um eine Berufsausbildung zu beginnen?

a. Abschlußzeugnis von Grundschule; b. Abschlußzeugnis von Berufsschule; c.
Abschlußzeugnis von Realschule.

11. Was trink man und ißt man am Oktoberfest?
 a. Wein und Pudding; b. Kaffee und Brezel; c. Bier und Schweinehaxen
12. Welcher Fluß ist der größte?
 a. Donau; b. Mosel; c. Rhein
13. Was umfaßt Sozialversicherung?
 a. die Krankenversicherung, die Unfall, die Invalidenversicherung;
 b. die Krankenhilfe, die Mutterschaftshilfe, die Sterbegeld, Familienhilfe;
 c. Arbeitslosenversicherung, Familienhilfe, Krankenversicherung.
14. Woher ist es am besten und günstigen zu telefonieren?
 a. Aus einem Hotel; b. aus einem Münztelephone; c. aus einem Kartentelephone
15. Die größte Kirche in Deutschland ist:
 a. der Kölner Dom; b. Wilhelm-Gedächtniskirche; c. Sankt-Micheliskirche.
16. Was sagt man in den Situationen?
 a. Gute Besserung! b. Hals und Beinbruch! c. Viel Spaß! d. Gut, abgemacht!
17. Herzliches Beileid!
1. Jemand macht morgen eine Prüfung.
  2. Ein naher Verwandter ist gestorben.
  3. Jemand trifft eine Verabredung für 8 Uhr.
  4. Jemand ist krank und bleibt zu Hause.
  5. Jemand geht zu einer Party.

2. Визначення рівня володіння лексико-граматичним матеріалом.

- 1) Wählen ein richtiges Wort „haben“ oder „machen“ und verwenden Sie mit diesen Wörtern: Glück, Krach, Lärm, Lust, Zeit, Ordnung.
- 2) Ergänzen Sie:
 Pullover: waschen/ Schuhe: _____.
- 3) Welches Verb paßt nicht?
 ausziehen-Wohnung-wegfahren-mieten-umziehen-kündigen.
- 4) Welches Wort paßt?

Sie müssen (plötzlich, unbedingt, wirklich, bestimmt) _____ zum Arzt gehen.

5) Wie heißt das Gegenteil?

getrennt (hässlich, schlecht, gleich, zusammen)

6) Wählen Sie einen richtigen Satz aus und vereinigen ihn mit dem ersten Teil des Satzes:

7) Im Hotel gibt es 2. liegt direkt am Strand / sogar ein Reisebüro / hier nicht fahren/ ist ein Naturschutzgebiet.

8) Ordnen Sie den Brief.

a. Wandern. Die

mir, sonst

Grüße

b. Sonne, und ich kann

Berge sind herrlich.

ist alles prima. Bis nächste

c. schon mit meinem

es hier fantastisch

d. annes,

Woche bin ich nun Bodensee.

Ich finde

Tag haben wir.

e. Lieber Joh

seit einer

Zelt am

Den ganzen

f. stundenlang

Nur du fehlst

Woche!

Ganz herzliche

Katrin

- 9) Um 6.00 schäft Ilona Zöllner _____. Willi Rose steht dann _____ auf. Ilona Zöllner steht _____ um 8.00 Uhr auf.
a. schon; b. noch; c. erst;
- 10) Sie _____ doch nicht mehr feiern! Und warum nicht? Ich _____ Morgen nicht arbeiten und _____ lange schlafen. Aber es ist 22 Uhr. Wir _____ um sechs Uhr aufstehen.
a. können; b. müssen; c. möchten;
- 11) Immer _____ wir auf einem Campingplatz Urlaub machten, lernten wir viele Leute kennen.
a. als ; b. wenn ; c. nachdem;
- 12). Was? Der Zug ist schon angekommen? Ja, _____ 15 Minuten.
a. seit; b. vor; c. -;
- 13) Er ging seiner Freundin _____.
a. gegenüber; b. entgegen; c. heraus.
- 14) Mach dir _____ Sorgen. Alles wird wieder gut. Ich komme dann um acht Uhr, wenn du _____ dagegen hast.
a. nicht ; b. nichts ; c. kein.
- 15) _____ träumst du? _____ meinem letzten Urlaub.
a. von wem; b. wovon; c. wem;
- 16) Sie können auch _____ der Sprechstunden einen Termin haben.
a. anlässlich; b. wegen; c. außerhalb;
- 17) Jetzt ist er _____ seinem Beruf ganz zufrieden.
a. für; b. um; c. mit;
- 18) Das ist der junge Mann, _____ mir Dresden gezeigt hat.
a. die; b. der; c. das;
- 19) Ich suche schon seit zwei Stunden meine Autoschlüssel und kann sie nicht finden. _____ müssen sie doch sein!
a. irgendwas; b. irgendwann; c. irgendwo;

20) Herr und Frau Raimund möchten im Juli in Frankreich Urlaub machen. _____ wollen sie Französisch im Sprachkurs lernen.

a. da;   b. weil;   c. deshalb;

21) Das neue Auto verbraucht genauso wenig Benzin, _____ man mir gesagt hat.

a. als;   b. wie;   c. so;

22) Sie muss ein bisschen Geld gespart haben, _____ sie in der ersten Zeit im fremden Land leben kann.

a. um...zu;   b. weil;   c. damit;

23) Ich wünschte mir, _____

a. sie kam immer pünktlich; b. sie käme immer pünktlich; c. sie würden immer pünktlich kommen

Інтерпретація результатів

40 – 27 балів – високий рівень

27 – 13 балів – достатній рівень

11 - 0 балів - низький рівень

3. Визначення рівня володіння іншомовним монологічним та діалогічним мовленням.

Рівень володіння іншомовним монологічним мовленням ми перевіряли таким чином: студенту були надані завдання, які передбачали наявність в нього вміння продукувати зв'язний монолог німецькою мовою у процесі спілкування (за темами, що вивчались). Показниками оцінювання були: 1) відповідність змісту мовлення заданій темі та ситуації – 10, обсяг висловлювання (9-10 речень) – 10, логічну зв'язність висловлювання – 5, аргументованість доказів – 5, відносну лексичну і граматичну правильність мовлення – 5 (за неправильне вживання артиклю чи прийменника мінус 0,5 бала; за порушення порядку слів у реченні, неправильне вживання

видочасових форм дієслова, утворення множини іменників та ін. – 1 бал; за неправильне вживання лексичних одиниць – 0,5 бала). Загальний результат щодо володіння вміннями іншомовного монологічного мовлення повинен був становити 35 балів.

Щодо перевірки іншомовного діалогічного мовлення, то розроблені завдання передбачали вміння студента вступати в контакт, підтримувати та коректно завершувати розмову, обмінюватись інформацією, порадами, вести телефонне спілкування. Показниками оцінювання були: 1) початок професійного контакту, підтримання інтеракції, коректне завершення – 10 балів; 2) правильне розуміння, інтерпретація комунікативних інтенцій партнера та адекватне реагування - 10; 3) презентація власної думки та отримання зворотної інформації (4-5 реплік кожного партнера) - 5; 4) ініціативність мовлення - 5; 5) зверненість – 5. Загальний результат повинен становити кількість балів складала 35 балів

Розглянемо завдання, які пропонувалися студентам для виконання на констатувальному етапі експерименту. Завдання склалися з урахуванням матеріалу, який вивчався на 2 курсі.

На перевірку вмінь говоріння відводилося приблизно 6 хвилин, протягом яких кожний студент у співбесіді з трьома незалежними експертами виконував два завдання. Перше - було спрямоване на виявлення вмінь монологічного мовлення, а друге – на виявлення вмінь діалогічного мовлення.

Монологічні вміння

Продуктування непідготовленого монологічного висловлювання з опорою на комунікативну ситуацію за однією із трьох карток, обраних студентом. Студентам надавалась 1 хвилина на підготовку зв'язного висловлювання за однією із запропонованих тем. Та одна - дві хвилини на презентацію своєї інформації.

Situationen:

1. Erzählen Sie über ihre Wohnung.
2. Was machen sie in Ihre Freizeit.
3. Ich mache Einkaufen.
4. Feste und Brauche in Deutschland.
5. Wie verbrachten Sie den Urlaub.

Діалогічні вміння

Перевірялися за допомогою спілкування двох студентів за однією із запропонованих тем, наприклад: 1) Wie feiert er Weihnachten?; 2) Welche Art von Reisen entscheidet er und warum?; 3) Welche Lieblingsgerichte ißt er gern? Was kocht er gern?; 4) Wie verbringt er seine Freizeit?; 5) Welche Wohnungsverhältnisse hat er? Студентам надавалось 2 хвилини на підготовку зв'язного висловлювання за темою. Після цього студенти починали відповідати. Бесіда двох студентів записувалася на диктофон, потім спеціально обрані експерти оцінюють діалогічні вміння кожного студента.

Максимальна кількість балів, які студенти мали можливість отримати за монологічне та діалогічне мовлення була 70. Бали нараховувались в залежності від отриманих результатів.

Додаток А.5

Діагностика рівня підготовленості студентів за знаннєво-діяльнісним критерієм

Тест ”Знання з інтерактивних технологій, що використовуються під час іншомовної навчальної діяльності”.

1. Інтерактивні технології - це
2. Інтерактивні технології кооперативного навчання -
3. Інтерактивні технології колективно-групового навчання -

4. Інтерактивні технології парної роботи -
5. Інтерактивні технології ситуативного моделювання -
6. "Mind-map" - це
7. "Wortbilder"- це
8. "Spiegelung" - це
9. "Unvollendete Satze" – це
10. "Graffiti" – це
11. "Partnerarbeit" - це
12. "Sympathie"- це
13. "Identitätspiel"- це
14. "Reportage"- це
15. "Diskussion" - це
16. "Gruppenarbeit" - це
17. "Rollenspiel" - це
18. "Projekt" – це

Тест "Уміння проектувати та здійснювати інтерактивну діяльність в школі".

1. Вмію розробити план-конспект уроку.
2. Вмію добирати цікавий дидактичний матеріал за певною темою, користуючись різноманітними інформаційними ресурсами.
3. Вмію користуватися мультимедійними засобами навчання.
4. Вмію розробити урок з використанням різноманітних інтерактивних технологій.
5. Вмію підбирати інтерактивні технології відповідно мети заняття.
6. Володію навичками керівника і координатора міжособистісної іншомовної взаємодії.
7. Вмію забезпечувати диференційний і індивідуальний підхід до учнів.

8. Вмію враховувати в плануванні інтерактивної навчальної діяльності вікові особливості та інтереси, мовний досвід тих, хто навчається.
9. Вмію провести діагностику власного уроку з використанням інтерактивних технологій та уроків інших вчителів.
10. Вмію спрогнозувати труднощі під час засвоєння певної теми.
11. Вмію виявити недоліки у проведенні заняття та знайти шляхи подолання їх.

Оцінка результатів:

За кожен правильну та вичерпну відповідь на запитання респондент ставить собі по 2 бали

Високий рівень - 39 - 58 балів.

Достатній рівень – 19 – 38 балів.

Низький рівень – 0 - 18 балів.

Додаток А.6

Схема діагностики уроку

I.Цілеспрямованість уроку:

- 1.Визначить тему уроку, місце уроку в системі занять, тип уроку;
2. Назвіть цілі уроку: практична, розвивальна, виховна;
3. Встановіть відповідність змісту уроку поставлених цілям.

II. Структура і зміст уроку:

- 1.Встановіть дотримання послідовності етапів уроку;
- 2.Встановіть відповідність технологій навчання цілям уроку;
3. Оцініть раціональність співвідношення тренувальних мовленнєвих, соціокультурно-спрямованих вправ;
4. Оцініть допоміжні засоби навчання, що використовувались, їх доцільність та ефективність;

5.Визначить соціокультурну, розвивальну, освітню, виховну цінність мовленнєвого матеріалу уроку і вправ та їх відповідність віковим / пізнавальним інтересам учнів.

III. Організація уроку:

- 1.Оцінить організаційну чіткість структури уроку;
2. Визначить вчасність підготовки навчально-методичного забезпечення уроку;
- 3.Оцінить організацію інтерактивної міжособистісної взаємодії учнів на уроці, вміння підтримувати дисципліну;
- 4.Оцінить раціональність розподілу часу.

IV. Активність учнів на уроці:

- 1.Визначить інтерактивні технології, що були використані на уроці, їх місце (на якому етапі, для вирішення яких завдань) та їх ефективність;
- 2.Окреслить прийоми стимулювання мовленнєвої, розумової активності учнів (уміння практиканта збуджувати і підтримувати інтерес та увагу учнів упродовж усього уроку; здійснювати індивідуальний та диференційований підходи на уроці; врахувати вікові та індивідуально-психологічні особливості учнів).

V. Мовленнєва поведінка практиканта:

- 1) Визначить відповідність мовлення практиканта іншомовним нормам спілкування;
- 2) Оцінить чіткість і доступність формулювання практикантом завдань та зверненість його іншомовного мовлення до учнів;
- 3) Оцінити культуру мовлення практиканта (культура й стиль спілкування, дотримання педагогічного такту, контакт із класом).

VI. Психологічна атмосфера на уроці:

- 1) Оцінить емоційний стан практиканта на уроці (настрій, зібраність, вміння володіти собою, впевненість, самоконтроль);

- 2) Оцініть наявність елементів педагогічної творчості на уроці, (німецьких) інтерактивних технологій;
- 3) Оцініть культуру зовнішнього вигляду та поведінки вчителя.

VII. Результативність уроку:

- 1) Назвіть, які іншомовні лексико-граматичні, соціокультурні знання та вміння відпрацьовувалися на уроці;
- 2) визначить відповідність рівня сформованості іншомовних, мовленнєвих і соціокультурних умінь поставленим цілям уроку;
- 3) оцініть об'єктивність та мотиваційний потенціал виставлених практикантом оцінок.